

Βρυξέλλες, 18 Απριλίου 2024
(OR. en)

8580/24

Διοργανικός φάκελος:
2016/0223(COD)

CODEC 1013
ASILE 49
PE 80

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Πρόταση ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας και για την τροποποίηση της οδηγίας του Συμβουλίου 2003/109/ΕΚ, της 25ης Νοεμβρίου 2003, σχετικά με το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών που είναι επί μακρόν διαμένοντες - Αποτελέσματα της πρώτης ανάγνωσης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (Βρυξέλλες, 10 και 11 Απριλίου 2024)

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 294 της ΣΛΕΕ και την κοινή δήλωση σχετικά με την εφαρμογή στην πράξη της διαδικασίας συναπόφασης¹, πραγματοποιήθηκε σειρά άτυπων επαφών μεταξύ του Συμβουλίου, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής, με σκοπό να επιτευχθεί συμφωνία επί του παρόντος φακέλου σε πρώτη ανάγνωση.

Στο πλαίσιο αυτό, ο πρόεδρος της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων (LIBE), Juan Fernando LÓPEZ AGUILAR (S&D, ΙΣ), υπέβαλε εξ ονόματος της επιτροπής LIBE συμβιβαστική τροπολογία (τροπολογία 178) στην προαναφερόμενη πρόταση κανονισμού, για την οποία είχε συντάξει σχέδιο έκθεσης η Tanja FAJON (S&D, ΣΝ). Η τροπολογία αυτή είχε συμφωνηθεί κατά τις προαναφερθείσες άτυπες επαφές. Επιπλέον, η πολιτική ομάδα ID υπέβαλε 11 τροπολογίες (τροπολογίες 179 έως 190).

¹ EE C 145 της 30.6.2007, σ. 5.

II. ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ

Κατά την ψηφοφορία της στις 10 Απριλίου 2024, η ολομέλεια ενέκρινε τη συμβιβαστική τροπολογία (τροπολογία 178) στην προαναφερόμενη πρόταση κανονισμού. Δεν εγκρίθηκαν άλλες τροπολογίες. Η τροποποιημένη πλέον πρόταση της Επιτροπής αποτελεί τη θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε πρώτη ανάγνωση, η οποία περιέχεται στο νομοθετικό ψήφισμά του, ως έχει στο παράρτημα του παρόντος σημειώματος².

Η θέση του Κοινοβουλίου απηχεί όσα είχαν συμφωνηθεί προηγουμένως μεταξύ των θεσμικών οργάνων. Κατά συνέπεια, αναμένεται ότι το Συμβούλιο θα εγκρίνει τη θέση του Κοινοβουλίου.

Ως εκ τούτου η πράξη θα εκδοθεί με τη διατύπωση που αντιστοιχεί στη θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

² Στο κείμενο της θέσης του Κοινοβουλίου που περιλαμβάνεται στο νομοθετικό ψήφισμα επισημαίνονται οι αλλαγές που επιφέρουν οι τροπολογίες στην πρόταση της Επιτροπής. Οι προσθήκες στο κείμενο της Επιτροπής επισημαίνονται με *έντονα και πλάγια στοιχεία*. Οι διαγραφές επισημαίνονται με το σύμβολο «■».

P9_TA(2024)0185

Απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας

Νομοθετικό ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 10ης Απριλίου 2024 σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας και για την τροποποίηση της οδηγίας του Συμβουλίου 2003/109/EK, της 25ης Νοεμβρίου 2003, σχετικά με το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών που είναι επί μακρόν διαμένοντες (COM(2016)0466 – C8-0324/2016 – 2016/0223(COD))

(Συνήθης νομοθετική διαδικασία: πρώτη ανάγνωση)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής προς το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο (COM(2016)0466),
- έχοντας υπόψη το άρθρο 294 παράγραφος 2, το άρθρο 78 παράγραφος 2 στοιχεία α) και β) και το άρθρο 79 παράγραφος 2 στοιχείο α) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τα οποία του υποβλήθηκε η πρόταση από την Επιτροπή (C8-0324/2016),
- έχοντας υπόψη το άρθρο 294 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της 14ης Δεκεμβρίου 2016¹,
- έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών της 8ης Φεβρουαρίου 2017²,
- έχοντας υπόψη την προσωρινή συμφωνία που εγκρίθηκε από την αρμόδια επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 74 παράγραφος 4 του Κανονισμού του και τη δέσμευση του εκπροσώπου του Συμβουλίου, με επιστολή της 8ης Φεβρουαρίου 2024, να εγκρίνει τη θέση του Κοινοβουλίου, σύμφωνα με το άρθρο 294 παράγραφος 4 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- έχοντας υπόψη το άρθρο 59 του Κανονισμού του,
- έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων,

¹ EE C 75 της 10.3.2017, σ. 97.

² EE C 207 της 30.6.2017, σ. 67.

- έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων (A8-0245/2017),
- 1. εγκρίνει τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση όπως παρατίθεται κατωτέρω·
- 2. ζητεί από την Επιτροπή να υποβάλει εκ νέου την πρότασή της στο Κοινοβούλιο αν την αντικαταστήσει με νέο κείμενο, αν της επιφέρει σημαντικές τροποποιήσεις ή αν προτίθεται να της επιφέρει σημαντικές τροποποιήσεις·
- 3. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει τη θέση του Κοινοβουλίου στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στα εθνικά κοινοβούλια.

Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που καθορίστηκε σε πρώτη ανάγνωση στις 10 Απριλίου 2024 εν όψει της έγκρισης κανονισμού (ΕΕ) 2024/... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας, για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/109/ΕΚ του Συμβουλίου και για την κατάργηση της οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 78 παράγραφος 2 στοιχεία α) και β) και το άρθρο 79 παράγραφος 2 στοιχείο α),

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών²,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία³,

¹ ΕΕ C 75 της 10.3.2017, σ. 97.

² ΕΕ C 207 της 30.6.2017, σ. 67.

³ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 10ης Απριλίου 2024.

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Πραγματοποιήθηκε μια σειρά ουσιαστικών αλλαγών στην οδηγία 2011/95/ΕΕ⁴ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴. Προκειμένου να διασφαλίζεται η εναρμόνιση και η μεγαλύτερη σύγκλιση στις αποφάσεις περί ασύλου, καθώς και όσον αφορά το περιεχόμενο της διεθνούς προστασίας προκειμένου να μειωθούν τα κίνητρα μετακίνησης στο εσωτερικό της Ένωσης, **να ενθαρρύνονται οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας να παραμένουν στο κράτος μέλος που τους παρέχει προστασία** και να εξασφαλίζεται η ίση μεταχείριση των δικαιούχων διεθνών προστασίας, η εν λόγω οδηγία θα πρέπει να καταργηθεί και να αντικατασταθεί από κανονισμό.
- (2) Μια κοινή πολιτική ασύλου, συμπεριλαμβανομένου ενός Κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου (ΚΕΣΑ) με βάση την πλήρη και συνολική εφαρμογή της Σύμβασης της Γενεύης περί της νομικής καταστάσεως των προσφύγων, της 28ης Ιουλίου 1951, όπως συμπληρώθηκε με το πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967 («σύμβαση της Γενεύης»), αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του στόχου της Ένωσης για την προοδευτική εγκαθίδρυση ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, ανοικτού σε εκείνους οι οποίοι, αναγκασμένοι από τις περιστάσεις, αναζητούν νομίμως προστασία στην Ένωση. Η εν λόγω πολιτική θα πρέπει να διέπεται από την αρχή της αλληλεγγύης και της δίκαιης κατανομής των ευθυνών μεταξύ των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών της επιπτώσεων. **Η σύμβαση της Γενεύης αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο του διεθνούς νομικού καθεστώτος για την προστασία των προσφύγων.**

⁴ Οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (ΕΕ L 337 της 20.12.2011, σ. 9).

- (3) Το ΚΕΣΑ βασίζεται σε κοινές απαιτήσεις για τις διαδικασίες ασύλου, για την αναγνώριση και την προστασία που παρέχονται σε επίπεδο Ένωσης και για τις συνθήκες υποδοχής, καθώς και σε ένα σύστημα προσδιορισμού του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας. Παρά την πρόοδο που επιτεύχθηκε μέχρι τώρα όσον αφορά την προοδευτική ανάπτυξη του ΚΕΣΑ, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τις διαδικασίες που χρησιμοποιούνται, τα ποσοστά αναγνώρισης, τον τύπο της χορηγούμενης προστασίας, το επίπεδο των υλικών συνθηκών υποδοχής και τα ευεργετήματα που παρέχονται στους αιτούντες και στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας. Οι εν λόγω διαφορές **μπορούν να οδηγήσουν σε** δευτερογενείς μετακινήσεις και υπονομεύουν τον στόχο να διασφαλιστεί ότι όλοι οι αιτούντες απολαύουν ίση μεταχείριση όπου και αν υποβάλλουν αίτηση στην Ένωση.
- (4) Στην ανακοίνωσή της, της 6ης Απριλίου 2016, με τίτλο «Μεταρρύθμιση του Κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου και προώθηση των νόμιμων οδών προς την Ευρώπη», η Επιτροπή παρουσίασε τις επιλογές της για τη βελτίωση του ΚΕΣΑ, δηλαδή τη θέσπιση ενός βιώσιμου και δίκαιου συστήματος για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας, την ενίσχυση του συστήματος Eurodac, την επίτευξη μεγαλύτερης σύγκλισης στο σύστημα ασύλου της Ένωσης, την πρόληψη δευτερογενών μετακινήσεων εντός της Ένωσης και τη **μετατροπή** της Ευρωπαϊκής **Υπηρεσίας Υποστήριξης** για το Άσυλο σε οργανισμό. Η εν λόγω ανακοίνωση ευθυγραμμίζεται με τις προσκλήσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 18-19 Φεβρουαρίου 2016 για την επίτευξη προόδου προς την κατεύθυνση της μεταρρύθμισης του υφιστάμενου πλαισίου της Ένωσης προκειμένου να εξασφαλίζεται μια ανθρώπινη και αποδοτική πολιτική ασύλου. ■

- (5) *Δεδομένου ότι το άρθρο 78 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) ζητεί ενιαίο καθεστώς ασύλου και καλύτερη λειτουργία του ΚΕΣΑ, ■* θα πρέπει να σημειωθεί σημαντική πρόοδος αναφορικά με τη σύγκλιση των εθνικών συστημάτων ασύλου, με ιδιαίτερη αναφορά στα διαφορετικά ποσοστά αναγνώρισης και το είδος του καθεστώτος προστασίας στα επιμέρους κράτη μέλη. *Επιπλέον*, τα δικαιώματα που χορηγούνται στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας θα πρέπει να αποσαφηνιστούν και να εναρμονιστούν περαιτέρω.
- (6) Κατά συνέπεια, απαιτείται ένας κανονισμός που θα εξασφαλίζει περισσότερο συνεκτικό επίπεδο εναρμόνισης σε όλη την Ένωση και θα παρέχει υψηλότερο επίπεδο ασφάλειας δικαίου και διαφάνειας.
- (7) Κύριος στόχος του παρόντος κανονισμού είναι η διασφάλιση, αφενός, ότι τα κράτη μέλη εφαρμόζουν κοινά κριτήρια για τον προσδιορισμό των προσώπων που χρήζουν όντως διεθνούς προστασίας και, αφετέρου, ότι οι *δικαιούχοι διεθνούς προστασίας* έχουν πρόσβαση σε ένα κοινό σύνολο δικαιωμάτων σε όλα τα κράτη.

- (8) Η περαιτέρω προσέγγιση των κανόνων για την αναγνώριση και το περιεχόμενο των καθεστώτων πρόσφυγα και επικουρικής προστασίας θα συμβάλλει επιπλέον στον περιορισμό των δευτερογενών μετακινήσεων των αιτούντων διεθνή προστασία και των δικαιούχων διεθνούς προστασίας μεταξύ των κρατών μελών **■** .
- (9) Η διεθνής προστασία θα πρέπει να χορηγείται σε *υπηκόους τρίτων χωρών και ανιθαγενείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού και πληρούν τις προϋποθέσεις για διεθνή προστασία. Η διεθνής προστασία δεν θα πρέπει να χορηγείται στους υπηκόους τρίτων χωρών και ανιθαγενείς που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού. Εθνικά καθεστώτα για ανθρωπιστικούς λόγους, όποτε χορηγούνται, θα πρέπει να μην ενέχουν κίνδυνο σύγχυσης με τη διεθνή προστασία.*
- (10) **■** Οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού σχετικά με το περιεχόμενο της διεθνούς προστασίας **■** , συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για την αποθάρρυνση των δευτερογενών *μετακινήσεων, θα πρέπει να εφαρμόζονται σε εκείνους στους οποίους έχει χορηγηθεί διεθνής προστασία μετά τη θετική ολοκλήρωση διαδικασίας επανεγκατάστασης ή εισδοχής για ανθρωπιστικούς λόγους σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵⁺.*

⁵ *Κανονισμός (ΕΕ) 2024/... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της ..., για τη θέσπιση πλαισίου της Ένωσης για την επανεγκατάσταση και την εισδοχή για ανθρωπιστικούς λόγους και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1147 (ΕΕ L, ..., ELI: ...).*

⁺ ΕΕ: να προστεθεί στο κείμενο ο αριθμός του κανονισμού που περιέχεται στο έγγραφο PE-CONS 18/24 (2016/0225(COD)) και να συμπληρωθούν ο αριθμός, η ημερομηνία, ο τίτλος, τα στοιχεία ΕΕ και το ELI του εν λόγω κανονισμού στην υποσημείωση.

- (11) Ο παρών κανονισμός σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται ιδίως από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης («Χάρτης») **και από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ)**. Ειδικότερα, ο παρών κανονισμός επιδιώκει να διασφαλίσει τον πλήρη σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και του δικαιώματος ασύλου των αιτούντων άσυλο και των μελών της οικογένειάς τους που τους συνοδεύουν και να προωθήσει την εφαρμογή των διατάξεων του Χάρτη που αφορούν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, τον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, την ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης, το δικαίωμα στην εκπαίδευση, την ελευθερία του επαγγέλματος και το δικαίωμα προς εργασία, την επιχειρηματική ελευθερία, το δικαίωμα ασύλου, **την προστασία σε περίπτωση απομάκρυνσης, απέλασης ή έκδοσης, την ισότητα ενώπιον του νόμου**, την απαγόρευση των διακρίσεων, τα δικαιώματα του παιδιού και τα δικαιώματα που σχετίζονται με την κοινωνική ασφάλιση, την κοινωνική αρωγή και την υγειονομική περίθαλψη. Επομένως, οι εν λόγω διατάξεις θα πρέπει να τροποποιηθούν αναλόγως.
- (12) Όσον αφορά τη μεταχείριση των προσώπων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, τα κράτη μέλη δεσμεύονται από υποχρεώσεις που υπέχουν από πράξεις διεθνούς δικαίου στις οποίες είναι μέρη, συμπεριλαμβανομένων συγκεκριμένα εκείνων που απαγορεύουν τις διακρίσεις.

- (13) Οι πόροι του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, που θεσπίστηκε με τον **κανονισμό (ΕΕ) 2021/1147 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου**⁶, θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν για να παρασχεθεί η δέουσα στήριξη στις προσπάθειες των κρατών μελών κατά την υλοποίηση των απαιτήσεων που ορίζονται από τον παρόντα κανονισμό, ιδίως σε εκείνα τα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν ειδικές και δυσανάλογες πιέσεις στα συστήματα ασύλου τους, λόγω ιδίως της γεωγραφικής τους θέσης ή της δημογραφικής τους κατάστασης. **Παράλληλα με το σεβασμό της γενικής αρχής της απαγόρευσης της διπλής χρηματοδότησης, τα κράτη μέλη θα πρέπει να αξιοποιούν πλήρως, σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, τις δυνατότητες που προσφέρονται από κονδύλια που δεν σχετίζονται άμεσα με τη μεταναστευτική πολιτική και την πολιτική ασύλου, αλλά θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση δράσεων στον τομέα αυτόν.**

⁶ **Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1147 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 2021, για τη θέσπιση του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (ΕΕ L 251 της 15.7.2021, σ. 1).**

- (14) Ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο, *που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/2303 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου*⁷ («Οργανισμός Ασύλου»), θα πρέπει να παρέχει επαρκή στήριξη κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, ιδίως παρέχοντας, *κατόπιν αιτήματος ή με τη σύμφωνη γνώμη του οικείου κράτους μέλους*, εμπειρογνώμονες για να επικουρούν τις αρχές του εν λόγω κράτους μέλους στην παραλαβή, καταχώριση και εξέταση αιτήσεων παροχής διεθνούς προστασίας και παρέχοντας επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών για τη χώρα καταγωγής, καθώς και σχετικές κατευθυντήριες γραμμές και εργαλεία. Κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, οι αρχές των κρατών μελών θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα επιχειρησιακά πρότυπα, *τους δείκτες*, τις κατευθυντήριες γραμμές και τις βέλτιστες πρακτικές που αναπτύσσονται από τον [] Οργανισμό [] Ασύλου. Κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων παροχής διεθνούς προστασίας, *και με την επιφύλαξη του κατά περίπτωση χαρακτήρα των εν λόγω αξιολογήσεων*, οι αρχές των κρατών μελών θα πρέπει να λαμβάνουν [] υπόψη τις πληροφορίες, τις εκθέσεις, την κοινή ανάλυση [] της κατάστασης στις χώρες καταγωγής *και τα σημειώματα καθοδήγησης* που καταρτίζονται σε επίπεδο Ένωσης από τον Οργανισμό Ασύλου και τα ευρωπαϊκά δίκτυα πληροφοριών *τρίτων* χωρών σύμφωνα με τον [] κανονισμό (ΕΕ) 2021/2303.

⁷ *Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2303 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 439/2010 (ΕΕ L 468 της 30.12.2021, σ. 1).*

- (15) Κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, το μείζον συμφέρον του παιδιού θα πρέπει να αποτελεί πρωταρχικό μέλημα, σύμφωνα με τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών του 1989 για τα δικαιώματα του παιδιού. Κατά την αξιολόγηση του μείζονος συμφέροντος του παιδιού, οι αρχές των κρατών μελών θα πρέπει, ειδικότερα, να λαμβάνουν δεόντως υπόψη την αρχή της ενότητας της οικογένειας, την ευημερία και την κοινωνική ανάπτυξη του ανηλίκου, *τις γλωσσικές δεξιότητές του*, την ασφάλεια και την προστασία του, καθώς και τις απόψεις του εν λόγω ανηλίκου, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την ηλικία και την ωριμότητά του.
- (16) *Προκειμένου να διασφαλιστεί το μείζον συμφέρον του παιδιού και η γενική ευημερία του ανηλίκου και προκειμένου να ενθαρρυνθεί η συνέχιση της συνδρομής και της εκπροσώπησης των ασυνόδευτων ανηλίκων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιδιώκουν να διασφαλίζουν, στο μέτρο του δυνατού, ότι το ίδιο φυσικό πρόσωπο παραμένει υπεύθυνο για ασυνόδευτο ανήλικο, μεταξύ άλλων κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ασύλου και μετά την παροχή διεθνούς προστασίας.*
- (17) *Μετά την ενηλικίωσή του και στη βάση εξατομικευμένης εξέτασης, ένα παιδί θα πρέπει να θεωρείται εξαρτώμενο μόνο εφόσον αδυνατεί να συντηρήσει τον εαυτό του λόγω προβλήματος σωματικής ή ψυχικής υγείας που οφείλεται σε σοβαρή, μη προσωρινή, ασθένεια ή σε σοβαρή αναπηρία.*

- (18) *Οι διατάξεις περί οικογενειακής ενότητας του παρόντος κανονισμού δεν θίγουν τις αρχές και αξίες που αναγνωρίζονται από τα κράτη μέλη. Σε περιπτώσεις πολυγαμίας, εναπόκειται σε κάθε κράτος μέλος έχει να αποφασίσει για το εάν επιθυμεί οι διατάξεις περί οικογενειακής ενότητας να εφαρμόζονται σε πολυγαμικά νοικοκυριά, μεταξύ άλλων στα ανήλικα τέκνα των λοιπών συζύγων και δικαιούχων διεθνούς προστασίας.*
- (19) *Η εφαρμογή των διατάξεων περί οικογενειακής ενότητας θα πρέπει πάντα να βασίζεται σε πραγματικές οικογενειακές σχέσεις και να μην περιλαμβάνει καταναγκαστικούς γάμους και γάμους ή σύμφωνα συμβίωσης που συνήφθησαν με μοναδικό σκοπό την είσοδο ή τη διαμονή του ενδιαφερόμενου προσώπου σε κράτος μέλος. Προκειμένου να μην γίνονται διακρίσεις στα μέλη της οικογένειας βάσει του τόπου όπου δημιουργήθηκε η οικογένεια, η έννοια της οικογένειας θα πρέπει να περιλαμβάνει και τις οικογένειες που δημιουργούνται εκτός της χώρας καταγωγής, αλλά πριν από την άφιξή τους στο έδαφος της Ένωσης.*

- (20) *Όταν ένα κράτος μέλος αποφασίζει, για τον σκοπό της ενότητας της οικογένειας, ότι το μείζον συμφέρον ενός έγγαμου ανηλίκου βρίσκεται με τους γονείς του, ο σύζυγος ή η σύζυγος του εν λόγω ανηλίκου δεν θα πρέπει να αντλεί κανένα δικαίωμα διαμονής από τον εν λόγω γάμο βάσει του παρόντος κανονισμού.*
- (21) Ο παρών κανονισμός δεν θίγει το πρωτόκολλο αριθ. 24 για το άσυλο των υπηκόων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και στη ΣΛΕΕ.
- (22) Η αναγνώριση του καθεστώτος πρόσφυγα είναι πράξη με δηλωτικό χαρακτήρα.
- (23) Οι διαβουλεύσεις με τον Ύπατο Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (ΥΑΗΕΠ) θα μπορούσαν να παράσχουν πολύτιμη καθοδήγηση στις αρχές των κρατών μελών όταν αποφασίζουν αν ο αιτών είναι πρόσφυγας κατά την έννοια του άρθρου 1 της Σύμβασης της Γενεύης.

- (24) Όταν εξετάζει κατά πόσο είναι βάσιμος ο φόβος του αιτούντος ότι θα διωχθεί ή ότι διατρέχει πραγματικό κίνδυνο σοβαρής βλάβης και κατά πόσο σταθερές και εδραιωμένες μη κρατικές αρχές, συμπεριλαμβανομένων των διεθνών οργανώσεων, ελέγχουν ένα κράτος ή σημαντικό τμήμα της επικράτειάς του και παρέχουν προστασία, καθώς και όταν εξετάζει κατά πόσο ο αιτών έχει πρόσβαση σε προστασία κατά της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης σε άλλο τμήμα της χώρας καταγωγής από εκεί όπου βρίσκεται το σπίτι του («εναλλακτική λύση εγχώριας προστασίας»), η αποφαινόμενη αρχή θα πρέπει να λάβει υπόψη της, μεταξύ άλλων, τις σχετικές γενικές πληροφορίες και συστάσεις του ΥΑΗΕΠ.
- (25) Είναι σκόπιμη η θέσπιση απαιτήσεων για τον ορισμό και το περιεχόμενο του καθεστώτος πρόσφυγα, ούτως ώστε οι αρμόδιοι εθνικοί φορείς των κρατών μελών να καθοδηγούνται κατά την εφαρμογή της σύμβασης της Γενεύης.

- (26) Είναι αναγκαίο να θεσπισθούν κοινά κριτήρια για την αναγνώριση των αιτούντων άσυλο ως προσφύγων κατά την έννοια του άρθρου 1 της σύμβασης της Γενεύης.
- (27) *Σε περίπτωση που ένα ή περισσότερα σημεία των όσων δηλώνει ο αιτών δεν τεκμηριώνονται με έγγραφα ή άλλες αποδείξεις, θα πρέπει να αναγνωρίζεται στον αιτούντα το ευεργέτημα της αμφιβολίας, υπό την προϋπόθεση ότι αυτός έχει καταβάλει πραγματική προσπάθεια να τεκμηριώσει την ανάγκη διεθνούς προστασίας, ότι έχει υποβάλει όλα τα συναφή στοιχεία που έχει στη διάθεσή του και ότι έχει παράσχει ικανοποιητική εξήγηση για την έλλειψη άλλων σχετικών στοιχείων, ότι τα όσα δηλώνει θεωρούνται συνεπή και ευλογοφανή και ότι η γενική αξιοπιστία του αιτούντος θεωρείται αποδεδειγμένη, έχοντας υπόψη τη χρονική στιγμή κατά την οποία υπέβαλε την αίτησή του για παροχή διεθνούς προστασίας και, κατά περίπτωση, τους λόγους για τους οποίους δεν την υπέβαλε νωρίτερα.*
- (28) *Η αποφαινόμενη αρχή δεν θα πρέπει να συνάγει ότι ο αιτών στερείται αξιοπιστίας απλώς και μόνο επειδή δεν ανέφερε τον δεδηλωμένο γενετήσιο προσανατολισμό του την πρώτη φορά που του ζητήθηκε να περιγράψει τους λόγους για την δίωξη που υπέστη, εκτός και αν είναι πασιφανές ότι ο αιτών επιθυμεί απλά να καθυστερήσει ή να εμποδίσει την εφαρμογή της απόφασης για την επιστροφή του.*

- (29) *Πεποιθήσεις, φρονήματα ή προσανατολισμοί του αιτούντος που οδηγούν σε δραστηριότητες οι οποίες θα μπορούσαν να εξηγήσουν τον βάσιμο φόβο ότι θα διωχθεί ή το ότι διατρέχει πραγματικό κίνδυνο σοβαρής βλάβης θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ακόμη και αν εκφράστηκαν ελάχιστα ή καθόλου κατά τη διάρκεια παραμονής στην χώρα καταγωγής.*
- (30) *Όταν ο αιτών δεν είναι διαθέσιμος κατά τη διάρκεια της διαδικασίας λόγω περιστάσεων πέρα από τον έλεγχό του, εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις και οι σχετικές διασφαλίσεις που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2024/... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁸⁺, τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁹⁺⁺ και την οδηγία (ΕΕ) 2024/... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁰⁺⁺⁺.*
- (31) *Ειδικότερα, είναι αναγκαίο να καθιερωθεί κοινή αντίληψη των εννοιών της επιτόπου ανακύπτουσας ανάγκης παροχής προστασίας, των πηγών βλάβης και προστασίας, της εγχώριας προστασίας και της δίωξης, περιλαμβανομένων των λόγων δίωξης.*

⁸ *Κανονισμός (ΕΕ) 2024/... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της ..., για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1147 και (ΕΕ) 2021/1060 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 (ΕΕ L, ..., ELI:...).*

⁺ ΕΕ: να προστεθεί στο κείμενο ο αριθμός του κανονισμού που περιέχεται στο έγγραφο PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)) και να συμπληρωθούν ο αριθμός, η ημερομηνία, ο τίτλος, τα στοιχεία ΕΕ και το ELI του εν λόγω κανονισμού στην υποσημείωση.

⁹ *Κανονισμός (ΕΕ) 2024/... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της ..., για τη θέσπιση κοινής διαδικασίας διεθνούς προστασίας στην Ένωση και την κατάργηση της οδηγίας 2013/32/ΕΕ (ΕΕ L, ..., ELI:...).*

⁺⁺ ΕΕ: να προστεθεί στο κείμενο ο αριθμός του κανονισμού που περιέχεται στο έγγραφο PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)) και να συμπληρωθούν ο αριθμός, η ημερομηνία, ο τίτλος, τα στοιχεία ΕΕ και το ELI του εν λόγω κανονισμού στην υποσημείωση.

¹⁰ *Οδηγία (ΕΕ) 2024/... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της ..., σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία (ΕΕ L, ..., ELI:...).*

⁺⁺⁺ ΕΕ: να προστεθεί στο κείμενο ο αριθμός της οδηγίας που περιέχεται στο έγγραφο PE-CONS 69/23 (2016/0222(COD)) και να συμπληρωθούν ο αριθμός, η ημερομηνία, ο τίτλος, τα στοιχεία ΕΕ και το ELI της εν λόγω οδηγίας στην υποσημείωση.

- (32) Προστασία μπορεί να παρέχεται ■ είτε από το κράτος, είτε από *σταθερές και εδραιωμένες μη κρατικές αρχές*, συμπεριλαμβανομένων ■ των διεθνών οργανώσεων, *που ελέγχουν το κράτος ή σημαντικό τμήμα της επικράτειάς του* και πληρούν τις προϋποθέσεις του παρόντος κανονισμού, *υπό την προϋπόθεση ότι μπορούν και επιθυμούν να παράσχουν προστασία*. Η προστασία αυτή θα πρέπει να είναι αποτελεσματική και όχι προσωρινή.
- (33) *Σε περίπτωση που το κράτος ή όργανα του κράτους δεν είναι φορείς της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης, η αποφαινόμενη αρχή θα πρέπει να εξετάζει, στο πλαίσιο της αξιολόγησης της αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας, κατά πόσον υφίσταται εναλλακτική λύση εγχώριας προστασίας μόλις διαπιστωθεί ότι τα κριτήρια αναγνώρισης που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό θα εφαρμόζονταν σε άλλη περίπτωση στον αιτούντα*. Μια εναλλακτική λύση εγχώριας προστασίας κατά της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης θα πρέπει να είναι πράγματι διαθέσιμη στους αιτούντες σε τμήμα της χώρας καταγωγής στο οποίο μπορούν να ταξιδέψουν και να γίνουν δεκτοί με ασφάλεια και νόμιμο τρόπο και στο οποίο μπορεί εύλογα να αναμένεται ότι θα εγκατασταθούν. ■ Το βάρος της απόδειξης της διαθεσιμότητας εναλλακτικής εγχώριας προστασίας θα πρέπει να φέρει η αποφαινόμενη αρχή. *Όταν η αποφαινόμενη αρχή αποδείξει ότι υπάρχει εναλλακτική λύση εσωτερικής προστασίας, οι αιτούντες θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία και να υποβάλουν στοιχεία που έχουν στη διάθεσή τους*.

- (34) *Όταν εξετάζει κατά πόσο μπορεί ευλόγως να αναμένεται ότι ο αιτών θα εγκατασταθεί σε άλλο τμήμα της χώρας καταγωγής, η αποφαινόμενη αρχή θα πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη κατά πόσο θα μπορέσει ο αιτών να καλύψει τις βασικές του ανάγκες σε ό,τι αφορά την τροφή, τη βασική ατομική υγιεινή και τη στέγαση στο πλαίσιο των τοπικών συνθηκών που επικρατούν στη χώρα καταγωγής του.*
- (35) *Όταν το κράτος ή τα όργανα του κράτους είναι οι φορείς της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης, θα πρέπει να υπάρχει το τεκμήριο ότι δεν παρέχεται αποτελεσματική προστασία στον αιτούντα και η αποφαινόμενη αρχή δεν είναι ανάγκη να εξετάζει εάν υπάρχει εναλλακτική λύση εγχώριας προστασίας. Η αποφαινόμενη αρχή θα πρέπει να είναι σε θέση να εξετάζει κατά πόσον υπάρχει εναλλακτική δυνατότητα εγχώριας προστασίας μόνο όταν αποδεικνύεται σαφώς ότι ο κίνδυνος δίωξης ή σοβαρής βλάβης απορρέει από φορέα του οποίου η εξουσία περιορίζεται σαφώς σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή ή όταν το ίδιο το κράτος ασκεί έλεγχο μόνο σε ορισμένα τμήματα της σχετικής χώρας.*

- (36) *Κατά την αξιολόγηση επιτόπου αίτησης, το γεγονός ότι ο κίνδυνος δίωξης ή σοβαρής βλάβης βασίζεται σε περιστάσεις που δεν αποτελούν εκδήλωση ή προέκταση πεποιθήσεων ή προσανατολισμών τις οποίες ο αιτών είχε ήδη στη χώρα καταγωγής θα μπορούσε να λειτουργήσει ως ένδειξη ότι μοναδικός ή κύριος σκοπός του αιτούντος ήταν η δημιουργία των αναγκαίων συνθηκών για την υποβολή αίτησης για διεθνή προστασία.*
- (37) *Αναλόγως των περιστάσεων, στις πράξεις δίωξης που στοχεύουν το φύλο ή τα παιδιά μπορούν να περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η στρατολόγηση ανηλίκων, ο ακρωτηριασμός των γεννητικών οργάνων, οι καταναγκαστικοί γάμοι, η εμπορία παιδιών και η παιδική εργασία και η εμπορία ανθρώπων για σεξουαλική εκμετάλλευση.*
- (38) *Οι πράξεις δίωξης μπορεί να λάβουν τη μορφή διακριτικής ή δυσανάλογης δικαστικής δίωξης ή τιμωρίας. Αυτού του είδους οι δυσανάλογες ή διακριτικές δικαστικές διώξεις ή τιμωρίες ενδέχεται να προκύψουν, μεταξύ άλλων, σε καταστάσεις όπου ο αιτών αρνείται να εκπληρώσει στρατιωτική θητεία για ηθικούς, θρησκευτικούς ή πολιτικούς λόγους ή διότι ανήκει σε ιδιαίτερη εθνοτική ομάδα ή λόγω συγκεκριμένης ιθαγένειας.*

- (39) Μία από τις προϋποθέσεις αναγνώρισης του καθεστώτος πρόσφυγα κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο Α της σύμβασης της Γενεύης έγκειται στην ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ των λόγων της δίωξης, δηλαδή της φυλής, της θρησκείας **ή των πεποιθήσεων**, της ιθαγένειας, των πολιτικών πεποιθήσεων ή της ιδιότητας μέλους ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας και των πράξεων δίωξης ή της έλλειψης προστασίας κατά τέτοιων πράξεων.
- (40) Είναι εξίσου αναγκαίο να καθιερωθεί κοινή εννοιολογική αντίληψη του λόγου δίωξης που στηρίζεται στην «ιδιότητα μέλους ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας». Για τους σκοπούς του καθορισμού της ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας, θα πρέπει να λαμβάνονται δεόντως υπόψη θέματα που απορρέουν από τον **γενετήσιο προσανατολισμό ή** το φύλο του αιτούντος, συμπεριλαμβανομένης της ταυτότητας του φύλου και της **έκφρασης του φύλου**, τα οποία θα μπορούσαν να σχετίζονται με ορισμένες νομικές παραδόσεις και έθιμα, που οδηγούν επί παραδείγματι σε ακρωτηριασμό των γεννητικών οργάνων, υποχρεωτική στείρωση ή υποχρεωτική αποβολή, στον βαθμό που έχουν σχέση με τον βάσιμο φόβο του αιτούντος για δίωξη σε βάρος του. **Αναλόγως των περιστάσεων, η αναπηρία θα μπορούσε να αποτελέσει χαρακτηριστικό για τους σκοπούς καθορισμού μιας ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας.**

- (41) *Οι συνθήκες που επικρατούν στη χώρα καταγωγής συμπεριλαμβανομένης, για παράδειγμα, της ύπαρξης και της εφαρμογής ποινικών νόμων που αφορούν ειδικά τις γυναίκες και τους άνδρες ομοφυλόφιλους και τα αμφιφυλόφιλα, διεμφυλικά και διαφυλικά άτομα μπορούν να σημαίνουν ότι τα πρόσωπα αυτά πρέπει να θεωρηθούν ως αποτελούντα ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα.*
- (42) **■** Κατά την αξιολόγηση αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας, οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών θα πρέπει να χρησιμοποιούν μεθόδους για την αξιολόγηση της αξιοπιστίας του αιτούντος με τρόπο που να σέβεται τα δικαιώματα του εν λόγω αιτούντος όπως τα εγγυάται ο Χάρτης **και η ΕΣΔΑ**, ιδιαίτερα το δικαίωμα στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια και τον σεβασμό της ιδιωτικής και της οικογενειακής ζωής. Ειδικότερα όσον αφορά **τον γενετήσιο προσανατολισμό και την ταυτότητα του φύλου**, οι αιτούντες δεν θα πρέπει να υποβάλλονται σε λεπτομερείς ανακρίσεις ή δοκιμασίες σχετικά με τις σεξουαλικές πρακτικές τους.

- (43) Οι σκοποί και οι αρχές του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών καθορίζονται στο προοίμιο και στα άρθρα 1 και 2 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και ενσωματώνονται στα ψηφίσματά του σχετικά με τα μέτρα για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Με τα εν λόγω ψηφίσματα διαπιστώνεται, μεταξύ άλλων, ότι «οι τρομοκρατικές πράξεις, μέθοδοι και πρακτικές είναι αντίθετες προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών» και ότι «η εν γνώσει χρηματοδότηση, ο σχεδιασμός και η υποκίνηση τρομοκρατικών πράξεων αντιβαίνουν επίσης προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών».
- (44) *Για τον σκοπό της εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος κανονισμού σχετικά με τον αποκλεισμό από τη διεθνή προστασία, όταν υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να υποτεθεί ότι ο αιτών έχει διαπράξει πράξη ή πράξεις που αντιβαίνουν στους σκοπούς και τις αρχές που ορίζονται στα άρθρα 1 και 2 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, δεν αποτελεί προαπαιτούμενο το να αποδειχθεί ότι ο εν λόγω αιτών έχει καταδικαστεί για ένα από τα τρομοκρατικά εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2017/541 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹¹.*

¹¹ *Οδηγία (ΕΕ) 2017/541 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2017, για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και την αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου και για την τροποποίηση της απόφασης 2005/671/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 88 της 31.3.2017, σ. 6).*

- (45) *Για τον σκοπό της εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος κανονισμού σχετικά με τον αποκλεισμό από τη διεθνή προστασία αιτούντος για τέλεση πράξεων που συνιστούν συμμετοχή στις δραστηριότητες τρομοκρατικής ομάδας, το γεγονός ότι δεν έχει αποδειχθεί ότι ο εν λόγω αιτών διέπραξε, επιχείρησε ή απείλησε να διαπράξει τρομοκρατική πράξη, όπως ορίζεται στις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, δεν εμποδίζει τις αρχές των κρατών μελών να θεωρήσουν τη συμπεριφορά του αιτούντος αντίθετη προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών.*
- (46) *Για τους σκοπούς της ατομικής εκτίμησης πραγματικών περιστατικών που θα μπορούσαν να αποτελέσουν σοβαρούς λόγους για να θεωρηθεί ότι ο αιτών είναι ένοχος για πράξεις αντίθετες προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών, έχει διαπράξει τέτοιες πράξεις ή έχει συμμετάσχει με άλλον τρόπο σε τέτοιες πράξεις, το γεγονός ότι ο αιτών καταδικάστηκε από τα δικαστήρια κράτους μέλους για συμμετοχή στις δραστηριότητες τρομοκρατικής ομάδας έχει ιδιαίτερη σημασία, όπως και η διαπίστωση δικαστηρίου ότι ο αιτών ήταν μέλος της ηγεσίας μιας τέτοιας ομάδας, χωρίς να απαιτείται να αποδειχθεί ότι ο αιτών υποκίνησε τρομοκρατική πράξη ή συμμετείχε με άλλον τρόπο σε αυτήν.*

- (47) Η διάπραξη πολιτικού εγκλήματος δεν αποτελεί καταρχήν λόγο που να αιτιολογεί τον αποκλεισμό από το καθεστώς πρόσφυγα. Ωστόσο, ■ οι ιδιαίτερα σκληρές πράξεις, σε περίπτωση που η εν λόγω πράξη είναι δυσανάλογη με τον εικαζόμενο πολιτικό στόχο, και οι τρομοκρατικές πράξεις που χαρακτηρίζονται από βία ■ , ακόμα και αν διαπράττονται για τυχόν πολιτικό σκοπό, θα πρέπει να θεωρούνται ως **σοβαρά** μη πολιτικά εγκλήματα και επομένως μπορούν να οδηγήσουν σε αποκλεισμό από το καθεστώς πρόσφυγα.
- (48) Είναι επίσης σκόπιμο να θεσπισθούν απαιτήσεις για τον ορισμό και το περιεχόμενο του καθεστώτος επικουρικής προστασίας. Η επικουρική προστασία θα πρέπει να είναι συμπληρωματική και πρόσθετη σε σχέση με το καθεστώς προστασίας των προσφύγων που έχει θεσμοθετηθεί με τη σύμβαση της Γενεύης. *Ενώ οι λόγοι προστασίας διαφέρουν μεταξύ καθεστώτος πρόσφυγα και καθεστώτος επικουρικής προστασίας, η συνεχής ανάγκη προστασίας μπορεί να είναι παρόμοιας διάρκειας. Το περιεχόμενο της προστασίας που παρέχεται από το καθεστώς πρόσφυγα ή το καθεστώς επικουρικής προστασίας μπορεί να διαφέρει μόνον όταν προβλέπεται ρητά στον παρόντα κανονισμό. Εντούτοις ο παρών κανονισμός επιτρέπει στα κράτη μέλη να αναγνωρίζουν ίδια δικαιώματα και οφέλη και στα δύο καθεστώτα.*

- (49) Είναι αναγκαίο να θεσπιστούν κοινά κριτήρια βάσει των οποίων οι αιτούντες διεθνή προστασία αναγνωρίζονται ως **δικαιούχοι** επικουρικής προστασίας. Τα εν λόγω κριτήρια θα πρέπει να αντλούνται από τις διεθνείς υποχρεώσεις που απορρέουν από νομικές πράξεις που αφορούν τα δικαιώματα του ανθρώπου και τις πρακτικές που υφίστανται στα κράτη μέλη.
- (50) Προκειμένου να αξιολογηθεί η σοβαρή βλάβη για την οποία οι αιτούντες θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι δικαιούνται επικουρική προστασία, η έννοια της αδιάκριτης άσκησης βίας ■ θα πρέπει να περιλαμβάνει τη βία η άσκηση της οποίας μπορεί να εκτείνεται σε άτομα ανεξάρτητα από τις προσωπικές περιστάσεις τους.
- (51) ■ Για τον σκοπό της αξιολόγησης της σοβαρής βλάβης, οι καταστάσεις στις οποίες οι ένοπλες δυνάμεις τρίτης χώρας αντιμετωπίζουν μία ή περισσότερες ένοπλες ομάδες ή στις οποίες δύο ή περισσότερες ένοπλες ομάδες αντιμετωπίζουν η μία την άλλη θα πρέπει να θεωρούνται ως εσωτερική ένοπλη σύρραξη. Δεν είναι αναγκαίο η σύρραξη αυτή να χαρακτηρίζεται ως «ένοπλη σύρραξη μη διεθνούς χαρακτήρα» κατά το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο, ούτε είναι αναγκαίο να διενεργείται, πέραν της εκτιμήσεως του βαθμού βίας στο οικείο έδαφος, χωριστή εκτίμηση της εντάσεως των ενόπλων συγκρούσεων, του επιπέδου οργάνωσης των ενόπλων δυνάμεων ή της διάρκειάς της.

- (52) Όσον αφορά τα αποδεικτικά στοιχεία που απαιτούνται για να αποδειχθεί η ύπαρξη σοβαρής και προσωπικής απειλής **κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας αμάχου**, οι αποφαινόμενες αρχές δεν θα πρέπει να απαιτούν από τους αιτούντες να προσκομίζουν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι αποτελούν ειδικά στόχο ■ από παράγοντες **που σχετίζονται** με την προσωπική τους κατάσταση. Ωστόσο, το επίπεδο της αδιάκριτης άσκησης βίας που απαιτείται για την τεκμηρίωση της αίτησης είναι χαμηλότερο όταν οι αιτούντες μπορούν να καταδείξουν ότι θίγονται ειδικώς **λόγω** παραγόντων **που σχετίζονται με την προσωπική τους κατάσταση**. Επιπλέον, η ύπαρξη σοβαρής και προσωπικής απειλής θα πρέπει κατ' εξαίρεση να **θεωρείται** ως διαπιστωθείσα από την αποφαινόμενη **αρχή, όταν** ο βαθμός της αδιάκριτης άσκησης βίας που χαρακτηρίζει την ένοπλη σύρραξη ■ είναι τόσο υψηλός, ώστε να υπάρχουν ουσιώδεις λόγοι να πιστεύεται ότι οι άμαχοι, οι οποίοι επιστρέφουν στη χώρα καταγωγής ή στο σχετικό μέρος της χώρας καταγωγής, θα αντιμετωπίσουν, αποκλειστικά λόγω της **εκεί** παρουσίας τους, πραγματικό κίνδυνο να εκτεθούν σε σοβαρή βλάβη.

- (53) *Ανάλογα με τις περιστάσεις, συμπεριλαμβανομένης της διάρκειας και του σκοπού της διαμονής, το ταξίδι στη χώρα καταγωγής θα μπορούσε να χρησιμεύσει ως ένδειξη ότι οι δικαιούχοι του καθεστώτος πρόσφυγα έχουν κάνει εκ νέου χρήση της προστασίας της χώρας καταγωγής ή έχουν επανεγκατασταθεί στη χώρα καταγωγής τους ή ότι, για τους δικαιούχους του καθεστώτος επικουρικής προστασίας, οι λόγοι για τη χορήγηση του εν λόγω καθεστώτος έχουν παύσει να υφίστανται.*
- (54) *Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/...⁺, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι αιτούντες έχουν πρόσβαση σε αποτελεσματική προσφυγή ενώπιον δικαστηρίου κατά αποφάσεων αποφαινόμενων αρχών που αποφασίζουν για την απόρριψη αιτήσεων διεθνούς προστασίας ως αβάσιμων ή κατά αποφάσεων για ανάκληση διεθνούς προστασίας. Στο πλαίσιο αυτό, οι λόγοι που οδήγησαν μια αποφαινόμενη αρχή να αποφασίσει να απορρίψει αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας ή να ανακαλέσει διεθνή προστασία από δικαιούχο θα πρέπει να υπόκεινται σε ενδελεχή έλεγχο από αρμόδιο δικαστήριο στο πλαίσιο τυχόν προσφυγής κατά της εν λόγω απόφασης απόρριψης ή ανάκλησης.*

⁺ ΕΕ: να προστεθεί στο κείμενο ο αριθμός του κανονισμού που περιέχεται στο έγγραφο PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

- (55) Τα ταξιδιωτικά έγγραφα που χορηγούνται στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας για πρώτη φορά ή ανανεώνονται μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να συμμορφώνονται με τον *κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2252/2004 του Συμβουλίου*¹² ή με *ισοδύναμες ελάχιστες απαιτήσεις για τα χαρακτηριστικά ασφαλείας και τα βιομετρικά στοιχεία*.
- (56) Οι άδειες διαμονής που χορηγούνται σε δικαιούχους διεθνούς προστασίας για πρώτη φορά ή ανανεώνονται μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να συμμορφώνονται με τον *κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1030/2002 του Συμβουλίου*¹³.
- (57) Στο χρονικό διάστημα μεταξύ της χορήγησης διεθνούς προστασίας και της έκδοσης άδειας διαμονής, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας έχουν πραγματική πρόσβαση σε όλα τα δικαιώματα που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό, με εξαίρεση την ελεύθερη κυκλοφορία εντός της Ένωσης και την έκδοση ταξιδιωτικού εγγράφου.

¹² *Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2252/2004 του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2004, σχετικά με την καθιέρωση προτύπων για τα χαρακτηριστικά ασφαλείας και τη χρήση βιομετρικών στοιχείων στα διαβατήρια και τα ταξιδιωτικά έγγραφα των κρατών μελών (ΕΕ L 385 της 29.12.2004, σ. 1).*

¹³ *Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1030/2002 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για την καθιέρωση αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους υπηκόους τρίτων χωρών (ΕΕ L 157 της 15.6.2002, σ. 1).*

(58) Τα μέλη της οικογένειας, λόγω της στενής σχέσης τους με τους **δικαιούχους διεθνούς προστασίας**, κατά κανόνα θα είναι ευάλωτα σε πράξεις δίωξης **ή σοβαρής βλάβης** που θα μπορούσαν να αποτελέσουν τη βάση για τη χορήγηση διεθνούς προστασίας. ■ Για τη διατήρηση της οικογενειακής ενότητας, **όταν τα μέλη της οικογένειας που βρίσκονται στο έδαφος του ίδιου κράτους μέλους δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για διεθνή προστασία, θα πρέπει να δικαιούνται να υποβάλουν αίτηση για άδεια διαμονής. Οι εν λόγω άδειες διαμονής θα πρέπει να χορηγούνται, εκτός εάν τα μέλη της οικογένειας εμπίπτουν στους λόγους αποκλεισμού ή εκτός εάν λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης επιβάλλουν κάτι διαφορετικό. Τα μέλη της οικογένειας θα πρέπει επίσης να δικαιούνται τα δικαιώματα που παρέχονται στον δικαιούχο διεθνούς προστασίας από τη στιγμή της χορήγησης διεθνούς προστασίας.** Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος κανονισμού σχετικά με τη διατήρηση της οικογενειακής ενότητας, όταν η κατάσταση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2003/86/EK του Συμβουλίου¹⁴ και οι προϋποθέσεις οικογενειακής επανένωσης που ορίζονται σε αυτήν έχουν πληρωθεί, τα μέλη της οικογένειας του δικαιούχου διεθνούς προστασίας που δεν πληρούν ατομικά τις προϋποθέσεις για τέτοια προστασία θα πρέπει να λαμβάνουν άδειες διαμονής και δικαιώματα σύμφωνα με την εν λόγω οδηγία. Ο παρών κανονισμός **θα πρέπει να** εφαρμόζεται με την επιφύλαξη της οδηγίας 2004/38/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁵.

¹⁴ Οδηγία 2003/86/EK του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 2003, σχετικά με το δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης (ΕΕ L 251 της 3.10.2003, σ. 12).

¹⁵ Οδηγία 2004/38/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ (ΕΕ L 158 της 30.4.2004, σ. 77).

- (59) *Ταξιδιωτικά έγγραφα σε μέλη οικογένειας δικαιούχων διεθνούς προστασίας θα πρέπει να εκδίδονται σύμφωνα με τις εθνικές διαδικασίες.*
- (60) Κατά την αξιολόγηση μεταβολής των συνθηκών σε τρίτη χώρα, οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών **θα πρέπει** να επαληθεύουν, λαμβάνοντας υπόψη την **ατομική κατάσταση του δικαιούχου διεθνούς προστασίας**, ότι ο φορέας ή οι φορείς προστασίας στην εν λόγω χώρα έχουν λάβει εύλογα μέτρα για να αποτρέψουν τη δίωξη **ή τη σοβαρή βλάβη**, ότι, ως εκ τούτου, λειτουργούν, μεταξύ άλλων, ένα αποτελεσματικό νομικό σύστημα για τον εντοπισμό, τη δίωξη και την τιμωρία πράξεων που συνιστούν δίωξη **ή σοβαρή βλάβη** και ότι ο δικαιούχος διεθνούς προστασίας θα έχει πρόσβαση στην εν λόγω προστασία σε περίπτωση ανάκλησης του **καθεστώτος** πρόσφυγα ή του **καθεστώτος επικουρικής προστασίας**.
- (61) *Κατά την αξιολόγηση του κατά πόσον οι λόγοι στους οποίους βασίστηκε η χορήγηση διεθνούς προστασίας έχουν παύσει να υφίστανται, η αποφαινόμενη αρχή θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη όλες τις σχετικές και διαθέσιμες εθνικές, ενωσιακές και διεθνείς πηγές πληροφοριών και καθοδήγησης, συμπεριλαμβανομένων των συστάσεων του ΥΑΗΕΠ.*

- (62) Σε περίπτωση που ο αιτών εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 στοιχείο Δ της σύμβασης της Γενεύης σχετικά με την παροχή προστασίας ή συνδρομής από όργανα ή οργανισμούς των Ηνωμένων Εθνών, πέραν του ΥΑΗΕΠ, όταν εξετάζει αν η εν λόγω προστασία ή συνδρομή έχει παύσει να υφίσταται για λόγους πέρα από τον έλεγχο και ανεξάρτητα από τη βούληση του αιτούντος, η αποφαινόμενη αρχή θα πρέπει να εξακριβώσει αν ο αιτών αναγκάστηκε να εγκαταλείψει την περιοχή δραστηριοτήτων του σχετικού οργάνου ή οργανισμού, αν η προσωπική ασφάλεια του αιτούντος βρισκόταν σε σοβαρό κίνδυνο και αν το σχετικό όργανο ή οργανισμός δεν ήταν σε θέση να διασφαλίσει τις συνθήκες διαβίωσης του αιτούντος σύμφωνα με την εντολή του.
- (63) Όταν το καθεστώς του πρόσφυγα ή το καθεστώς επικουρικής προστασίας παύει να υφίσταται, ■ η απόφαση ■ της αποφαινόμενης αρχής ενός κράτους μέλους να ανακαλέσει το καθεστώς δεν εμποδίζει τον ενδιαφερόμενο υπήκοο τρίτης χώρας ή ανιθαγενή ■ να υποβάλει αίτηση διαμονής βάσει λόγων διαφορετικών από εκείνους που δικαιολόγησαν τη χορήγηση διεθνούς προστασίας ή τη συνέχιση της νόμιμης παραμονής στην επικράτεια του εν λόγω κράτους μέλους για άλλους λόγους, ιδίως όταν είναι κάτοχος έγκυρης ενωσιακής άδειας μακροχρόνιας διαμονής, σύμφωνα με το σχετικό ενωσιακό και εθνικό δίκαιο.

- (64) *Η απόφαση για τον τερματισμό διεθνούς προστασίας δεν θα πρέπει να έχει αναδρομική ισχύ. Η απόφαση ανάκλησης διεθνούς προστασίας θα πρέπει να έχει αναδρομική ισχύ. Όταν μια απόφαση βασίζεται σε σκεπτικό παύσης, δεν θα πρέπει να έχει αναδρομική ισχύ. Σε περίπτωση ανάκλησης του καθεστώτος πρόσφυγα ή του καθεστώτος επικουρικής προστασίας λόγω του ότι δεν θα έπρεπε ποτέ να είχε χορηγηθεί, τα κεκτημένα δικαιώματα θα μπορούσαν να διατηρηθούν ή να απολεσθούν σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.*
- (65) Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας θα πρέπει να διαμένουν στο κράτος μέλος που τους χορήγησε προστασία. Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας που είναι κάτοχοι έγκυρου ταξιδιωτικού εγγράφου και άδειας διαμονής που έχει εκδοθεί από κράτος μέλος που εφαρμόζει πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να εισέρχονται και να κυκλοφορούν ελεύθερα στο έδαφος των κρατών μελών που εφαρμόζουν πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν, **εντός της επιτρεπόμενης** περιόδου **διαμονής** σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁶ και το άρθρο 21 της σύμβασης εφαρμογής της συμφωνίας του Σένγκεν¹⁷. Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας μπορούν επίσης να υποβάλουν αίτηση διαμονής σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος μέλος που τους χορήγησε διεθνή προστασία, σύμφωνα με τους σχετικούς **ενωσιακούς** και εθνικούς κανόνες. Ωστόσο, αυτό δεν συνεπάγεται μεταφορά του καθεστώτος πρόσφυγα ή του καθεστώτος επικουρικής προστασίας και των συναφών δικαιωμάτων.

¹⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, περί κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν) (ΕΕ L 77 της 23.3.2016, σ. 1).

¹⁷ Σύμβαση εφαρμογής της συμφωνίας του Σένγκεν, της 14ης Ιουνίου 1985, μεταξύ των κυβερνήσεων των κρατών της Οικονομικής Ένωσης Μπενελούξ, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της Γαλλικής Δημοκρατίας, σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα (ΕΕ L 239 της 22.9.2000, σ. 19).

- (66) Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας τηρούν την επιτρεπόμενη περίοδο παραμονής ή διαμονής σύμφωνα με το σχετικό εθνικό, ενωσιακό ή διεθνές δίκαιο, η οδηγία 2003/109/EK του Συμβουλίου¹⁸ θα πρέπει να τροποποιηθεί, ώστε να προβλέπει ότι η περίοδος πέντε ετών μετά την οποία οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας είναι επιλέξιμοι για το καθεστώς του *επί μακρόν διαμένοντος της Ένωσης* θα πρέπει, *κατ' αρχήν*, να επανεκκινείται κάθε φορά που ένας δικαιούχος διεθνούς προστασίας βρίσκεται σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος μέλος που χορήγησε στον εν λόγω δικαιούχο διεθνή προστασία χωρίς δικαίωμα παραμονής ή διαμονής εκεί ■ .

¹⁸ Οδηγία 2003/109/EK του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2003, σχετικά με το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών που είναι επί μακρόν διαμένοντες (ΕΕ L 16 της 23.1.2004, σ. 44).

- (67) *Οι αρχές των κρατών μελών διατηρούν κάποια διακριτική ευχέρεια όσον αφορά τη δημόσια τάξη και την εθνική ασφάλεια, η οποία θα πρέπει να ερμηνεύεται σύμφωνα με το εθνικό, το ενωσιακό και το διεθνές δίκαιο. Με την επιφύλαξη της ατομικής αξιολόγησης των συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών, η έννοια της εθνικής ασφάλειας και της δημόσιας τάξης μπορεί να καλύπτει περιπτώσεις στις οποίες υπήκοος τρίτης χώρας ανήκει σε οργάνωση που υποστηρίζει τη διεθνή τρομοκρατία ή υποστηρίζει οργάνωση αυτού του είδους. Όταν εξετάζουν κατά πόσο ένας υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής συνιστά κίνδυνο κατά της εθνικής ασφάλειας κράτους μέλους, οι αρχές του δικαιούνται να λαμβάνουν υπόψη, μεταξύ άλλων, πληροφορίες που λαμβάνουν από άλλα κράτη μέλη ή τρίτες χώρες.*
- (68) Όταν αποφασίζει σχετικά με το δικαίωμα στα ευεργετήματα που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, η αρμόδια αρχή θα πρέπει να λαμβάνει δεόντως υπόψη το μείζον συμφέρον του παιδιού, καθώς και τις ειδικές περιστάσεις της εξάρτησης από τον δικαιούχο διεθνούς προστασίας στενών συγγενών που ευρίσκονται ήδη στο οικείο κράτος μέλος και που δεν είναι μέλη της οικογένειας. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν ο στενός συγγενής του δικαιούχου διεθνούς προστασίας είναι έγγαμος ανήλικος που όμως δεν συνοδεύεται από τον σύζυγο ή την σύζυγό του, το μείζον συμφέρον του ανηλίκου θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι ευρίσκεται με την αρχική οικογένειά του.

- (69) Τα **κράτη μέλη** θα πρέπει να είναι σε θέση να περιορίζουν την πρόσβαση σε μισθωτή ή ανεξάρτητη επαγγελματική δραστηριότητα όσον αφορά θέσεις που περιλαμβάνουν την άσκηση δημόσιας εξουσίας, καθώς και την ευθύνη για τη διαφύλαξη του γενικού συμφέροντος του κράτους ή άλλων δημόσιων αρχών. Στο πλαίσιο της άσκησης του δικαιώματός για ίση μεταχείριση όσον αφορά τη συμμετοχή σε οργάνωση εργαζομένων ή εργοδοτών σε συγκεκριμένη δραστηριότητα, οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας θα πρέπει να είναι δυνατό να εξαιρούνται από τη συμμετοχή στη διαχείριση οργανισμών που διέπονται από το δημόσιο δίκαιο και από αξιώματα που διέπονται από το δημόσιο δίκαιο.
- (70) *Τα επιδόματα στέγασης θα πρέπει να αποτελούν βασικά ευεργετήματα, στον βαθμό που μπορούν να θεωρηθούν κοινωνική αρωγή.*

- (71) Για να βελτιωθεί η αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων και των ευεργετημάτων που θεσπίζονται στον παρόντα κανονισμό από τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας, είναι ανάγκη να λαμβάνονται υπόψη οι συγκεκριμένες ανάγκες τους και οι ιδιαίτερες προκλήσεις ένταξης τις οποίες αυτοί αντιμετωπίζουν, καθώς και να διευκολύνεται η πρόσβαση σε δικαιώματα σχετικά με την ένταξη ειδικότερα όσον αφορά εκπαιδευτικά προγράμματα τα οποία σχετίζονται με την απασχόληση και την επαγγελματική κατάρτιση και την πρόσβαση στις διαδικασίες αναγνώρισης αλλοδαπών πτυχίων, πιστοποιητικών και άλλων αποδεικτικών επίσημων τίτλων, ιδίως σε περιπτώσεις όπου υπάρχει έλλειψη τεκμηριωμένων αποδεικτικών στοιχείων ή αδυναμία κάλυψης του κόστους που σχετίζεται με τις διαδικασίες αναγνώρισης.
- (72) Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας θα πρέπει να απολαμβάνουν ίσης μεταχείρισης με τους υπηκόους του κράτους μέλους που τους χορήγησε διεθνή προστασία όσον αφορά την κοινωνική ασφάλιση.

I

- (73) Η πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη, συμπεριλαμβανομένης της σωματικής και ψυχικής υγείας και **της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγειονομικής περίθαλψης**, θα πρέπει να διασφαλίζεται για τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας, **υπό την προϋπόθεση ότι διασφαλίζεται επίσης για τους υπηκόους του κράτους μέλους που τους χορήγησε διεθνή προστασία.**
- (74) Προκειμένου να διευκολυνθεί η ένταξη των δικαιούχων διεθνούς προστασίας στην κοινωνία, **θα πρέπει** να έχουν πρόσβαση σε μέτρα ένταξης, **σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, υπό όρους** που θα καθοριστούν από τα κράτη μέλη. Τα κράτη μέλη **θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο να διατηρήσουν οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας πρόσβαση σε μαθήματα γλώσσας στις περιπτώσεις που είχαν πρόσβαση σε μαθήματα γλώσσας ως αιτούντες.**
- (75) Η αποτελεσματική παρακολούθηση της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού απαιτεί την αξιολόγησή του σε τακτά διαστήματα.

I

- (76) Δεδομένου ότι οι στόχοι του παρόντος κανονισμού, δηλαδή η θέσπιση απαιτήσεων για την παροχή διεθνούς προστασίας από τα κράτη μέλη σε υπηκόους τρίτων χωρών και σε ανιθαγενείς, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας, δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων του παρόντος κανονισμού, να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση μπορεί να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 ΣΕΕ. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα απαιτούμενα για την επίτευξη των στόχων αυτών.

- (77) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 και το άρθρο 4α παράγραφος 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, που προσαρτάται στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ, και με την επιφύλαξη του άρθρου 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, η Ιρλανδία δεν συμμετέχει στην έκδοση του παρόντος κανονισμού και δεν δεσμεύεται από αυτόν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του. ■
- (78) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 22 σχετικά με τη θέση της Δανίας, το οποίο προσαρτάται στη ΣΕΕ και τη ΣΛΕΕ, η Δανία δεν συμμετέχει στην έκδοση του παρόντος κανονισμού και δεν δεσμεύεται από αυτόν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1
Αντικείμενο

Ο παρών κανονισμός καθορίζει τους κανόνες για:

- α) την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας·
- β) ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία·
- γ) το περιεχόμενο της παρεχόμενης διεθνούς προστασίας.

Άρθρο 2
Ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας και στο περιεχόμενο της παρεχόμενης διεθνούς προστασίας.
2. Ο παρών κανονισμός δεν ισχύει ■ σε εθνικά καθεστώτα για ανθρωπιστικούς λόγους που χορηγούνται από τα κράτη μέλη σε υπηκόους *τρίτων χωρών και σε ανιθαγενείς* που δεν *εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού*. Τα εθνικά καθεστώτα για ανθρωπιστικούς λόγους, όπου χορηγούνται, ■ δεν ■ συνεπάγονται κίνδυνο σύγκυσης με τη διεθνή προστασία.

Άρθρο 3

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- 1) «καθεστώς πρόσφυγα»: η εκ μέρους κράτους μέλους αναγνώριση υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς ως πρόσφυγα·
- 2) «καθεστώς επικουρικής προστασίας»: η αναγνώριση από ένα κράτος μέλος υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς ως προσώπου που δικαιούται επικουρική προστασία·
- 3) «διεθνής προστασία»: το καθεστώς πρόσφυγα ή το καθεστώς επικουρικής προστασίας·
- 4) «δικαιούχος διεθνούς προστασίας»: πρόσωπο στο οποίο έχει χορηγηθεί καθεστώς πρόσφυγα ή καθεστώς επικουρικής προστασίας·
- 5) «πρόσφυγας»: ο υπήκοος τρίτης χώρας ο οποίος, συνεπεία βάσιμου φόβου διώξεως λόγω φυλής, θρησκείας, ιθαγένειας, πολιτικών πεποιθήσεων ή συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα, ευρίσκεται εκτός της χώρας της ιθαγένειάς του και δεν είναι σε θέση ή, λόγω του φόβου αυτού, δεν επιθυμεί να θέσει εαυτόν υπό την προστασία της εν λόγω χώρας ή ο ανιθαγενής ο οποίος, ευρισκόμενος εκτός της χώρας της προηγούμενης συνήθους διαμονής του για τους ίδιους αναφερθέντες λόγους, δεν είναι σε θέση ή, λόγω του φόβου αυτού, δεν επιθυμεί να επιστρέψει σε αυτήν και στον οποίο δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 12·

- 6) «πρόσωπο που δικαιούται επικουρική προστασία»: ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής που δεν πληροί τις προϋποθέσεις για να αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, αλλά σε σχέση με τον οποίο υπάρχουν ουσιώδεις λόγοι να πιστεύεται ότι, εάν το εν λόγω πρόσωπο επιστρέψει στη χώρα καταγωγής του ή, στην περίπτωση ανιθαγενούς, στη χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του, θα αντιμετωπίσει πραγματικό κίνδυνο να υποστεί σοβαρή βλάβη, όπως ορίζεται στο άρθρο 15, και στον οποίο δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 17 παράγραφοι 1 και 2 και ο οποίος δεν είναι σε θέση ή, λόγω του κινδύνου αυτού, δεν επιθυμεί να θέσει εαυτόν υπό την προστασία της εν λόγω χώρας·

- 7) «αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας»: η αίτηση παροχής προστασίας από κράτος μέλος που υποβάλλει υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής, ο οποίος μπορεί να θεωρηθεί ότι αιτείται καθεστώς πρόσφυγα ή καθεστώς επικουρικής προστασίας·
- 8) «αιτών»: ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής ο οποίος έχει υποβάλει αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας, για την οποία δεν έχει ακόμη ληφθεί τελεσίδικη απόφαση·
- 9) «μέλη της οικογένειας»: εφόσον η οικογένεια υπήρχε ήδη πριν από την άφιξη του αιτούντος στο έδαφος των κρατών μελών, τα ακόλουθα μέλη της οικογένειας του δικαιούχου διεθνούς προστασίας τα οποία ευρίσκονται **στο έδαφος του** ίδιου κράτους μέλους σε σχέση με την αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας:
- α) ο σύζυγος ή η σύζυγος του δικαιούχου διεθνούς προστασίας ή ο σύντροφος ή η σύντροφος που διατηρεί σταθερή σχέση με το εν λόγω πρόσωπο σε ελεύθερη ένωση, υπό την προϋπόθεση ότι το δίκαιο ή η πρακτική του οικείου κράτους μέλους αντιμετωπίζει τα άγαμα ζεύγη **ως ισοδύναμα** με τα έγγαμα ζεύγη ■·

- β) τα ανήλικα *ή τα ενήλικα εξαρτώμενα* τέκνα των ζευγών που αναφέρονται στο στοιχείο α) ή του δικαιούχου διεθνούς προστασίας, υπό την προϋπόθεση ότι είναι άγαμα, ανεξαρτήτως αν γεννήθηκαν εντός ή εκτός γάμου ή αν είναι υιοθετημένα, όπως *προβλέπεται από* το εθνικό δίκαιο· *ο ανήλικος θεωρείται άγαμος υπό τον όρο ότι, βάσει ατομικής αξιολόγησης, ο γάμος του δεν θα ήταν σύμφωνος με το σχετικό εθνικό δίκαιο εάν είχε συναφθεί στο οικείο κράτος μέλος, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της νόμιμης ηλικίας του γάμου*·
- γ) *όταν ο δικαιούχος διεθνούς προστασίας είναι ανήλικος και άγαμος*, ο πατέρας, η μητέρα ή άλλος ενήλικος υπεύθυνος για τον εν λόγω δικαιούχο, *συμπεριλαμβανομένου ενός ενήλικου αδελφού ή μίας ενήλικης αδελφής*, σύμφωνα με *το* δίκαιο ή *■* την πρακτική του οικείου κράτους μέλους *■*· *ο ανήλικος θεωρείται άγαμος υπό τον όρο ότι, βάσει ατομικής αξιολόγησης, ο γάμος του δεν θα ήταν σύμφωνος με το σχετικό εθνικό δίκαιο εάν είχε συναφθεί στο οικείο κράτος μέλος, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της νόμιμης ηλικίας του γάμου*·

10) «ανήλικος»: ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής ηλικίας κάτω των 18 ετών·

- 11) «ασυνόδευτος ανήλικος»: ανήλικος που φθάνει στο έδαφος των κρατών μελών χωρίς να συνοδεύεται από ενήλικο υπεύθυνο για αυτόν, σύμφωνα με το **δίκαιο** ή την πρακτική του οικείου κράτους μέλους, και εφόσον κανένας **ενήλικος** δεν ασκεί στην πράξη την επιμέλειά του· ο όρος καλύπτει επίσης τον ανήλικο που αφέθηκε ασυνόδευτος μετά την είσοδό του στο έδαφος των κρατών μελών·
- 12) «άδεια διαμονής»: ■ άδεια που εκδίδεται από τις αρχές κράτους μέλους, υπό τη μορφή **ενιαίου** τύπου **όπως καθορίζεται στον** κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1030/2002, και η οποία επιτρέπει σε υπήκοο τρίτης χώρας ή ανιθαγενή να διαμένει **νόμιμα** στην επικράτειά του·
- 13) «χώρα καταγωγής»: η χώρα ή οι χώρες της ιθαγένειας ή, για τους ανιθαγενείς, της προηγούμενης συνήθους διαμονής·
- 14) «ανάκληση διεθνούς προστασίας»: απόφαση **αποφαινώμενης αρχής** ή αρμόδιου **δικαστηρίου** να ανακαλέσει **ή** να τερματίσει, **μεταξύ άλλων με την άρνηση** ανανέωσης, τη διεθνή προστασία ■ ·

■

- 15) «αποφαινώμενη αρχή»: κάθε οιονεί δικαστική ή διοικητική αρχή κράτους μέλους υπεύθυνη για την εξέταση των αιτήσεων παροχής διεθνούς προστασίας και αρμόδια για τη λήψη αποφάσεων στο *διοικητικό στάδιο της διαδικασίας*·
- 16) «κοινωνική ασφάλιση»: οι κλάδοι κοινωνικής ασφάλισης που καθορίζονται στο *άρθρο 3 παράγραφοι 1 και 2 του* κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁹ ·
- 17) «κοινωνική αρωγή»: παροχές που χορηγούνται ■ προκειμένου να εξασφαλίζεται η κάλυψη των βασικών αναγκών όσων δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους·
- 18) «επίτροπος»: *φυσικό* πρόσωπο ή οργάνωση *που μπορεί, μεταξύ άλλων, να είναι δημόσιος φορέας και που έχει ορισθεί* από τις αρμόδιες *αρχές* για να συνδράμει *και* να εκπροσωπεί ασυνόδευτο ανήλικο *και να ενεργεί εξ ονόματός του, κατά περίπτωση, προκειμένου να εξασφαλίζει ότι ο ασυνόδευτος ανήλικος θα μπορεί να επωφελείται από τα δικαιώματα και να συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον παρόντα κανονισμό, διασφαλίζοντας παράλληλα το μείζον συμφέρον του και τη γενική του ευημερία.*

■

¹⁹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας (ΕΕ L 166 της 30.4.2004, σ. 1).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 4

Υποβολή πληροφοριών και αξιολόγηση γεγονότων και περιστάσεων

1. Οι αιτούντες υποβάλλουν όλα τα στοιχεία που διαθέτουν και τα οποία τεκμηριώνουν την αίτηση διεθνούς προστασίας. **Για τον σκοπό αυτό**, οι αιτούντες συνεργάζονται **πλήρως** με την αποφαινόμενη αρχή και **με άλλες αρμόδιες αρχές και** παραμένουν παρόντες και διαθέσιμοι **στο έδαφος του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησής τους** καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, **μεταξύ άλλων κατά την αξιολόγηση των σχετικών στοιχείων της αίτησης**.
2. Τα στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 1 συνίστανται στα ακόλουθα:
 - α) τις δηλώσεις του αιτούντος· και
 - β) όλα τα έγγραφα που έχει ο αιτών στη διάθεσή του σχετικά με τα ακόλουθα:
 - i) ■ τους λόγους για τους οποίους ο αιτών υποβάλλει αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας·
 - ii) την ηλικία του αιτούντος·
 - iii) το ιστορικό του αιτούντος, συμπεριλαμβανομένου του ιστορικού των σχετικών **μελών της οικογένειας και άλλων** συγγενών του·
 - iv) την ταυτότητα του αιτούντος·
 - v) την ιθαγένεια ή τις ιθαγένειες του αιτούντος·
 - vi) τη χώρα ή τις χώρες και τον τόπο ή τους τόπους προηγούμενης διαμονής του αιτούντος·
 - vii) προηγούμενες αιτήσεις παροχής ■ διεθνούς προστασίας από τον αιτούντα·

viii) τα αποτελέσματα κάθε ▬ διαδικασίας επανεγκατάστασης **ή εισδοχής για ανθρωπιστικούς λόγους** που σχετίζεται με τον αιτούντα όπως ορίζεται από τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/...⁺.

ix) τα δρομολόγια του αιτούντος **και**

x) τα ταξιδιωτικά έγγραφα του αιτούντος ▬ .

3. Η αποφαινόμενη αρχή αξιολογεί τα σχετικά στοιχεία της αίτησης **για διεθνή προστασία** σύμφωνα με το άρθρο 34 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/...⁺.

4. Το γεγονός ότι ο αιτών έχει ήδη υποστεί δίωξη ή σοβαρή βλάβη ή άμεσες απειλές τέτοιας δίωξης ή βλάβης θεωρείται ως σοβαρή ένδειξη ότι είναι βάσιμος ο φόβος του αιτούντος ότι θα υποστεί δίωξη ή ότι διατρέχει πραγματικό κίνδυνο σοβαρής βλάβης, εκτός εάν υπάρχουν βάσιμοι λόγοι για να πιστεύει κανείς ότι η εν λόγω δίωξη ή σοβαρή βλάβη δεν θα επαναληφθεί.

5. Οποτεδήποτε **μία ή περισσότερες συγκεκριμένες** πτυχές των δηλώσεων του αιτούντος δεν τεκμηριώνονται με έγγραφα ή άλλες αποδείξεις, δεν απαιτούνται πρόσθετες αποδείξεις όσον αφορά τις εν λόγω συγκεκριμένες πτυχές, όταν πληρούνται οι ακόλουθοι όροι:

α) ο αιτών έχει καταβάλει πραγματική προσπάθεια να τεκμηριώσει την αίτησή του **για διεθνή προστασία**:

⁺ ΕΕ: να προστεθεί στο κείμενο ο αριθμός του κανονισμού που περιέχεται στο έγγραφο PE-CONS 18/24 (2016/0225(COD)).

⁺ ΕΕ: να προστεθεί στο κείμενο ο αριθμός του κανονισμού που περιέχεται στο έγγραφο PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

- β) έχουν υποβληθεί όλα τα συναφή στοιχεία τα οποία έχει ο αιτών στη διάθεσή του και έχει δοθεί ικανοποιητική εξήγηση για την τυχόν έλλειψη άλλων λυσιτελών στοιχείων·
- γ) οι δηλώσεις του αιτούντος θεωρούνται συνεπείς και ευλογοφανείς και δεν έρχονται σε αντίθεση με διαθέσιμα ειδικά και γενικά στοιχεία που αφορούν την περίπτωση του·

■

- δ) η γενική αξιοπιστία του αιτούντος είναι αποδεδειγμένη, *λαμβανομένου υπόψη, μεταξύ άλλων, του χρόνου κατά τον οποίο υπέβαλε την αίτησή του για διεθνή προστασία.*

Άρθρο 5

Ανάγκες παροχής διεθνούς προστασίας οι οποίες ανακύπτουν επιτόπου

1. Ο βάσιμος φόβος δίωξης ή ο πραγματικός κίνδυνος σοβαρής βλάβης μπορεί να στηρίζεται σε:
 - α) γεγονότα που έλαβαν χώρα μετά την αναχώρηση του αιτούντος από τη χώρα καταγωγής· ή
 - β) δραστηριότητες στις οποίες ο αιτών επιδόθηκε μετά την αναχώρησή του από τη χώρα καταγωγής, ιδίως εάν αποδεικνύεται ότι οι δραστηριότητες τις οποίες επικαλείται αποτελούν εκδήλωση και προέκταση πεποιθήσεων, *φρονημάτων* ή προσανατολισμών τις οποίες ο αιτών είχε ήδη στη χώρα καταγωγής.

2. Όταν ο κίνδυνος δίωξης ή ■ σοβαρής βλάβης βασίζεται σε περιστάσεις τις οποίες έχει δημιουργήσει ο αιτών ■ μετά την αναχώρησή του από τη χώρα καταγωγής **με αποκλειστικό ή κύριο σκοπό τη δημιουργία των αναγκαίων προϋποθέσεων για την υποβολή αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας, η αποφαινόμενη αρχή μπορεί να αρνηθεί τη χορήγηση διεθνούς προστασίας, υπό την προϋπόθεση ότι κάθε απόφαση που λαμβάνεται επί της αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας σέβεται** τη Σύμβαση της Γενεύης περί της νομικής καταστάσεως των προσφύγων, της 28ης Ιουλίου 1951, όπως συμπληρώθηκε με το πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967 («σύμβαση της Γενεύης»), **την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) και τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.**

■

Άρθρο 6

Φορείς δίωξης ή σοβαρής βλάβης

Φορείς δίωξης ή σοβαρής βλάβης ■ μπορούν να είναι οι ακόλουθοι:

- α) το κράτος·

- β) ομάδες ή οργανώσεις που ελέγχουν το κράτος ή σημαντικό μέρος του εδάφους του κράτους·
- γ) μη κρατικοί φορείς, εάν μπορεί να καταδειχθεί ότι οι φορείς που αναφέρονται στο **άρθρο 7 παράγραφος 1** δεν είναι σε θέση ή δεν επιθυμούν να παράσχουν προστασία κατά της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης ■ .

Άρθρο 7

Φορείς προστασίας

1. Μόνο οι ακόλουθοι φορείς μπορούν να παρέχουν προστασία κατά της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης, υπό την προϋπόθεση ότι **είναι σε θέση και** επιθυμούν να **παράσχουν αποτελεσματική και μη προσωρινή** προστασία σύμφωνα με την παράγραφο 2:
 - α) το κράτος·
 - β) **σταθερές, εδραιωμένες μη κρατικές αρχές**, συμπεριλαμβανομένων διεθνών οργανισμών, **που ελέγχουν** το κράτος ή σημαντικό μέρος του εδάφους του κράτους.

2. Η προστασία κατά της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης είναι αποτελεσματική και μη προσωρινή. Η εν λόγω προστασία θεωρείται ότι παρέχεται κατά κανόνα όταν οι φορείς που αναφέρονται στην παράγραφο 1 λαμβάνουν εύλογα μέτρα για να αποτρέψουν τη δίωξη ή την πρόκληση σοβαρής βλάβης, μεταξύ άλλων με τη λειτουργία αποτελεσματικού νομικού συστήματος για τον εντοπισμό, την ποινική δίωξη και τον κολασμό πράξεων που συνιστούν δίωξη ή σοβαρή βλάβη, και όταν ο αιτών έχει πρόσβαση στην προστασία αυτή.
3. Οποτεδήποτε αξιολογεί εάν **σταθερές και εδραιωμένες μη κρατικές αρχές, συμπεριλαμβανομένων διεθνών οργανισμών, ελέγχουν** ένα κράτος ή σημαντικό μέρος του εδάφους του και **παρέχουν** προστασία κατά την έννοια της παραγράφου 2, **η** αποφαινόμενη **αρχή λαμβάνει υπόψη ακριβείς και ενημερωμένες πληροφορίες σχετικά με τις χώρες καταγωγής τις οποίες λαμβάνει από** σχετικές και διαθέσιμες εθνικές, ενωσιακές και διεθνείς πηγές και, **κατά περίπτωση, την κοινή ανάλυση σχετικά με την κατάσταση που επικρατεί σε συγκεκριμένες χώρες καταγωγής και τα σημειώματα καθοδήγησης** που αναφέρονται στο **άρθρο 11** του κανονισμού (ΕΕ) **2021/2303**.

Άρθρο 8

Εναλλακτική εγχώριας προστασίας

1. *Όταν το κράτος ή όργανα του κράτους δεν είναι οι φορείς δίωξης ή σοβαρής βλάβης, η αποφαινόμενη αρχή, στο πλαίσιο της αξιολόγησης των αιτήσεων παροχής διεθνούς προστασίας, εξετάζει κατά πόσο ο αιτών δεν χρήζει διεθνούς προστασίας διότι μπορεί νόμιμα και με ασφάλεια να ταξιδέψει και να γίνει δεκτός σε ένα τμήμα της χώρας καταγωγής και μπορεί λογικά να αναμένεται ότι θα εγκατασταθεί εκεί και κατά πόσο, στο εν λόγω τμήμα της χώρας, ο αιτών:*
 - α) *δεν έχει βάσιμο φόβο ότι θα υποστεί δίωξη ή δεν διατρέχει πραγματικό κίνδυνο σοβαρής βλάβης· ή*
 - β) *έχει πρόσβαση σε αποτελεσματική και μη προσωρινή προστασία κατά της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης.*

2. *Όταν το κράτος ή οι φορείς του κράτους είναι οι φορείς δίωξης ή σοβαρής βλάβης, η αποφαινόμενη αρχή τεκμαίρει ότι ο αιτών δεν έχει στη διάθεσή του αποτελεσματική προστασία και δεν χρειάζεται να διενεργηθεί εξέταση όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1.*

Η αποφαινόμενη αρχή μπορεί να διενεργήσει εξέταση όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 μόνο όταν αποδεικνύεται σαφώς ότι ο κίνδυνος δίωξης ή σοβαρής βλάβης πηγάζει από έναν παράγοντα του οποίου η εξουσία περιορίζεται σαφώς σε μια συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή ή όπου το ίδιο το κράτος έχει τον έλεγχο μόνο σε ορισμένα μέρη της χώρας.

3. Η αποφαινόμενη αρχή διενεργεί την εξέταση όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 μόλις διαπιστώσει ότι τα κριτήρια αναγνώρισης που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό θα εφαρμόζονταν ειδικά σε έναν αιτούντα. Το βάρος της απόδειξης ότι ο αιτών διαθέτει εναλλακτική δυνατότητα εγχώριας προστασίας φέρει η αποφαινόμενη αρχή. Ο αιτών δικαιούται να προσκομίσει τεκμήρια και να υποβάλει στοιχεία τα οποία υποδεικνύουν ότι δεν διαθέτει μια τέτοια εναλλακτική λύση. Η αποφαινόμενη αρχή λαμβάνει υπόψη της τα τεκμήρια που προσκομίζει και τα στοιχεία που υποβάλλει ο αιτών.

4. Εξετάζοντας εάν ο αιτών έχει βάσιμο φόβο ότι θα υποστεί δίωξη ή εάν διατρέχει πραγματικό κίνδυνο σοβαρής βλάβης ή έχει πρόσβαση σε προστασία κατά της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης σε τμήμα της οικείας χώρας καταγωγής σύμφωνα με την παράγραφο 1, **η αποφαινόμενη αρχή**, κατά τον χρόνο λήψεως της αποφάσεως επί της αιτήσεως διεθνούς προστασίας, λαμβάνει υπόψη τις γενικές περιστάσεις που επικρατούν στο εν λόγω τμήμα της χώρας και τις προσωπικές περιστάσεις του αιτούντος που ορίζονται στο άρθρο 4. Για τον σκοπό αυτό, **η αποφαινόμενη αρχή λαμβάνει υπόψη** τις ακριβείς και ενημερωμένες πληροφορίες ■ που λαμβάνονται από ■ σχετικές **και διαθέσιμες εθνικές, ενωσιακές και διεθνείς** πηγές **και, κατά περίπτωση**, την κοινή ανάλυση **σχετικά με την κατάσταση που επικρατεί σε συγκεκριμένες χώρες καταγωγής και τα σημειώματα καθοδήγησης** που αναφέρονται στο **άρθρο 11** του κανονισμού (ΕΕ) **2021/2303**.
5. **Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, η αποφαινόμενη αρχή λαμβάνει υπόψη τα εξής:**
- α)** τις γενικές περιστάσεις που επικρατούν στο σχετικό τμήμα της χώρας καταγωγής, **συμπεριλαμβανομένων** της προσβασιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της διάρκειας **της** προστασίας που αναφέρονται **στο άρθρο 7**.

β) τις προσωπικές περιστάσεις του αιτούντος σε σχέση με παράγοντες όπως η υγεία, η ηλικία, το φύλο, συμπεριλαμβανομένης της ταυτότητας του φύλου, ο γενετήσιος προσανατολισμός, η εθνοτική καταγωγή και το αν ανήκει σε εθνική μειονότητα και

γ) κατά πόσο θα μπορούσε ο αιτών να καλύψει τις βασικές του ανάγκες.

6. Σε περίπτωση που ο αιτών είναι ασυνόδευτος ανήλικος, η αποφαινόμενη αρχή λαμβάνει υπόψη το μείζον συμφέρον του ανηλίκου και συγκεκριμένα κατά πόσο υπάρχουν δυνατότητες κατάλληλης φροντίδας σε βάθος χρόνου και ρυθμίσεις για την επιμέλειά του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΩΣ ΠΡΟΣΦΥΓΑ

Άρθρο 9
Πράξεις δίωξης

1. Μια πράξη θεωρείται πράξη δίωξης κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο Α της σύμβασης της *Γενεύης*, όταν:
 - α) είναι αρκούντως σοβαρή λόγω της φύσης ή της επανάληψής της ώστε να συνιστά σοβαρή παραβίαση βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικά των δικαιωμάτων από τα οποία δεν χωρεί παρέκκλιση βάσει του άρθρου 15 παράγραφος 2 της ΕΣΔΑ· ή
 - β) αποτελεί σύρευση διάφορων μέτρων, συμπεριλαμβανομένων των παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η οποία να είναι αρκούντως σοβαρή ούτως ώστε να θίγεται ένα άτομο κατά τρόπο αντίστοιχο της πράξης που αναφέρεται στο στοιχείο α).

2. Οι πράξεις που μπορούν να χαρακτηρισθούν ως πράξεις δίωξης σύμφωνα με την παράγραφο 1 μπορούν μεταξύ άλλων να έχουν τη μορφή:
- α) πράξεων σωματικής ή ψυχικής βίας, συμπεριλαμβανομένων των πράξεων σεξουαλικής βίας·
 - β) νομικών, διοικητικών, αστυνομικών ή δικαστικών μέτρων τα οποία εισάγουν διακρίσεις αφ' εαυτά ή εφαρμόζονται κατά τρόπο μεροληπτικό·
 - γ) ποινικής δίωξης ή επιβολής ποινής η οποία είναι δυσανάλογη ή μεροληπτική·
 - δ) άρνησης ένδικων μέσων με αποτέλεσμα την επιβολή δυσανάλογης ή μεροληπτικής ποινής·

ε) ποινικής δίωξης ή επιβολής ποινής για την άρνηση εκπλήρωσης στρατιωτικής θητείας σε σύρραξη, εάν η εκπλήρωση της στρατιωτικής θητείας θα συμπεριλάμβανε εγκλήματα ή πράξεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των λόγων εξαίρεσης που ορίζονται στο άρθρο 12 παράγραφος 2·

στ) πράξεων που στοχεύουν το φύλο ή τα παιδιά.

3. Για να πληροί ο αιτών τον ορισμό του «πρόσφυγα» όπως ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 5), πρέπει να υπάρχει σύνδεση μεταξύ των λόγων δίωξης που αναφέρονται στο άρθρο 10 και των πράξεων δίωξης όπως εξειδικεύονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου ή της έλλειψης προστασίας από τέτοιες πράξεις.

Άρθρο 10

Λόγοι δίωξης

1. Κατά την αξιολόγηση των λόγων της δίωξης, τα ακόλουθα στοιχεία λαμβάνονται υπόψη:
- α) η έννοια της φυλής περιλαμβάνει, ιδίως, το στοιχείο του χρώματος, της καταγωγής ή του γεγονότος ότι το άτομο ανήκει σε συγκεκριμένη εθνοτική ομάδα·

- β) η έννοια της θρησκείας περιλαμβάνει ιδίως την υιοθέτηση θεϊστικών, αγνωστικιστικών ή αθεϊστικών απόψεων, τη συμμετοχή σε επίσημη λατρεία, ιδιωτική ή δημόσια, είτε κατά μόνας είτε σε κοινωνία με άλλους ανθρώπους, ή την αποχή από τέτοια λατρεία, άλλες θρησκευτικές πράξεις ή εκδηλώσεις απόψεων ή μορφές ατομικής ή συλλογικής συμπεριφοράς που στηρίζονται σε οποιεσδήποτε θρησκευτικές πεποιθήσεις ή υπαγορεύονται από αυτές·
- γ) η έννοια της ιθαγένειας δεν περιορίζεται μόνο στην ιδιότητα του πολίτη ή την έλλειψή της, αλλά περιλαμβάνει, ιδίως, την ιδιότητα του μέλους μιας ομάδας η οποία προσδιορίζεται από την πολιτιστική, εθνοτική ή γλωσσική της ταυτότητα, τις κοινές γεωγραφικές ή πολιτικές καταβολές ή τη σχέση της με τον πληθυσμό άλλης χώρας·

- δ) η έννοια του να *ανήκει κάποιος* σε μια ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα περιλαμβάνει, ιδίως, το να *ανήκει κάποιος* σε μια ομάδα ■ :
- i) *της οποίας* τα μέλη έχουν *ή θεωρούνται ότι έχουν* κοινά εγγενή χαρακτηριστικά ■ ή κοινό ιστορικό παρελθόν το οποίο δεν μπορεί να μεταβληθεί ή ■ από κοινού χαρακτηριστικά ή πεποιθήσεις τόσο θεμελιώδους σημασίας για την ταυτότητα ή τη συνείδηση, ώστε ένα πρόσωπο να μην πρέπει να αναγκάζεται να τις αποκηρύξει· *και*
- ii) η οποία έχει ιδιαίτερη ταυτότητα στην οικεία χώρα, διότι γίνεται αντιληπτή από τον περιβάλλοντα κοινωνικό χώρο ως διαφορετική·

- ε) η έννοια των πολιτικών πεποιθήσεων περιλαμβάνει, ιδίως, την υποστήριξη άποψης, ιδέας ή πεποιθήσεως επί ζητήματος που σχετίζεται με τους ενδεχόμενους φορείς δίωξης του άρθρου 6 και με τις πολιτικές ή τις μεθόδους τους, ανεξαρτήτως του εάν ο αιτών έχει εκδηλώσει εμπράκτως την εν λόγω άποψη, ιδέα ή πεποίθηση.

Ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν στη χώρα καταγωγής, **η** έννοια της ιδιότητας μέλους ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας όπως αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο δ) **περιλαμβάνει τη συμμετοχή σε** ομάδα που βασίζεται σε ένα κοινό χαρακτηριστικό του γενετήσιου προσανατολισμού ■ . Λαμβάνονται δεόντως υπόψη πτυχές συνδεόμενες με το φύλο, συμπεριλαμβανόμενης της ταυτότητας του φύλου **και της έκφρασης φύλου**, κατά τον καθορισμό της ιδιότητας μέλους ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας ή τον προσδιορισμό χαρακτηριστικού αυτής της ομάδας.

2. Κατά την αξιολόγηση του βασίμου του φόβου του αιτούντος ότι θα υποστεί δίωξη, **δεν ασκεί επιρροή** το εάν ο αιτών χαρακτηρίζεται πράγματι από το φυλετικό, θρησκευτικό, εθνικό, κοινωνικό ή πολιτικό στοιχείο το οποίο προκαλεί τη δίωξη, υπό την προϋπόθεση ότι το χαρακτηριστικό αυτό του αποδίδεται από τον δράστη της δίωξης.
3. Κατά την αξιολόγηση του βασίμου του φόβου του αιτούντος ότι θα υποστεί δίωξη, η αποφαινόμενη αρχή δεν μπορεί εύλογα να αναμένει από τον εν λόγω αιτούντα να **προσαρμόσει** ή να **αλλάξει τη συμπεριφορά, τις πεποιθήσεις ή την ταυτότητά του ή να** απέχει από ορισμένες πρακτικές, σε περίπτωση που **η εν λόγω συμπεριφορά, οι πεποιθήσεις ή οι πρακτικές** αποτελούν εγγενή στοιχεία της ταυτότητάς του, προκειμένου να αποφύγει τον κίνδυνο δίωξης στη χώρα καταγωγής του.

Άρθρο 11

Παύση

1. Ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής παύει να είναι πρόσφυγας, εάν ισχύουν ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα:
 - α) ο υπήκοος τρίτης χώρας έχει εξασφαλίσει εκ νέου οικειοθελώς την προστασία της χώρας της ιθαγένειας·
 - β) ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής έχει ανακτήσει οικειοθελώς την ιθαγένεια που απώλεσε κατά το παρελθόν·
 - γ) ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής έχει αποκτήσει νέα ιθαγένεια και απολαύει της προστασίας της χώρας που του χορήγησε τη εν λόγω νέα ιθαγένεια·
 - δ) ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής έχει εγκατασταθεί εκ νέου οικειοθελώς στη χώρα που είχε εγκαταλείψει ή εκτός της οποίας είχε παραμείνει εξαιτίας του φόβου ότι θα υποστεί δίωξη·

- ε) ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν μπορεί πλέον να εξακολουθεί να αρνείται την προστασία που του παρέχει η χώρα της ιθαγένειας, διότι έχουν παύσει να υφίστανται οι συνθήκες που οδήγησαν στην αναγνώρισή του ως πρόσφυγα·
- στ) ο ανιθαγενής μπορεί να επιστρέψει στη χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του, διότι έχουν παύσει να υφίστανται οι συνθήκες που οδήγησαν στην αναγνώρισή του ως πρόσφυγα.

Το πρώτο εδάφιο στοιχεία ε) και στ) δεν εφαρμόζεται σε πρόσφυγα ο οποίος είναι σε θέση να επικαλεστεί επιτακτικούς λόγους που απορρέουν από προηγούμενη δίωξη για να αρνηθεί την προστασία που του παρέχει η χώρα ιθαγένειας ή, στην περίπτωση ανιθαγενούς, η χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του.

2. **Για να αξιολογήσει κατά πόσο** εφαρμόζεται η παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχεία ε) και στ), η αποφαινόμενη αρχή

α) λαμβάνει υπόψη τις ακριβείς και ενημερωμένες πληροφορίες που λαμβάνονται από **■** σχετικές και διαθέσιμες εθνικές, ενωσιακές και διεθνείς πηγές και, κατά περίπτωση, την κοινή ανάλυση σχετικά με την κατάσταση που επικρατεί σε συγκεκριμένες χώρες καταγωγής και τα σημειώματα καθοδήγησης που αναφέρονται στο **άρθρο 11** του **■** κανονισμού (ΕΕ) **2021/2303**.

β) εξετάζει κατά πόσον η μεταβολή των συνθηκών είναι τόσο ουσιαστικής και μη προσωρινής φύσεως, ώστε ο φόβος του πρόσφυγα ότι θα υποστεί δίωξη να μην μπορεί πλέον να θεωρείται βάσιμος.

Άρθρο 12
Αποκλεισμός

1. Υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής αποκλείεται από το καθεστώς πρόσφυγα εφόσον ο εν λόγω υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής:
 - α) εμπίπτει στο πεδίο του άρθρου 1 στοιχείο Δ της σύμβασης της Γενεύης, το οποίο αφορά την παροχή προστασίας ή συνδρομής από όργανα ή οργανισμούς των Ηνωμένων Εθνών, εκτός του Έπατου Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες· σε περίπτωση που η εν λόγω προστασία ή συνδρομή έχει παύσει για οποιονδήποτε λόγο, χωρίς να έχει διευθετηθεί οριστικά η κατάσταση του εν λόγω υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς σύμφωνα με τα οικεία ψηφίσματα της γενικής συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, ο εν λόγω υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής θα δικαιούται αυτοδικαίως τα ευεργετήματα του παρόντος κανονισμού·
 - β) έχει αναγνωριστεί από τις αρμόδιες αρχές της χώρας όπου έχει μετοικήσει ως έχων τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την κατοχή της ιθαγένειας της εν λόγω χώρας ή **ισοδύναμα** δικαιώματα και υποχρεώσεις ■ .

2. Υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής αποκλείεται από το καθεστώς πρόσφυγα, όταν υπάρχουν σοβαροί λόγοι για να θεωρείται ότι ο εν λόγω υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής:
- α) έχει διαπράξει έγκλημα κατά της ειρήνης, έγκλημα πολέμου ή έγκλημα κατά της ανθρωπότητας, όπως ορίζονται στις διεθνείς συμφωνίες που καταρτίστηκαν για την πρόβλεψη τέτοιων εγκλημάτων·
 - β) έχει διαπράξει σοβαρό μη πολιτικό έγκλημα εκτός της χώρας ασύλου πριν ο εν λόγω υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής γίνει δεκτός ως πρόσφυγας, τουτέστιν κατά τον χρόνο ■ χορήγησης καθεστώτος πρόσφυγα· οι ιδιαίτερα σκληρές πράξεις, έστω και αν διαπράττονται με υποτιθέμενο πολιτικό σκοπό, μπορούν να χαρακτηρισθούν ως σοβαρά μη πολιτικά εγκλήματα·
 - γ) είναι ένοχος πράξεων που αντιβαίνουν προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών όπως ορίζονται στο προοίμιο και στα άρθρα 1 και 2 του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.
3. Η παράγραφος 2 έχει εφαρμογή στα πρόσωπα που είναι ηθικοί αυτουργοί ή συμμετέχουν άλλως στη διάπραξη των εγκλημάτων ή πράξεων που αναφέρονται στην εν λόγω παράγραφο.

■

4. *Μόλις η αποφαινόμενη αρχή διαπιστώσει, με βάση αξιολόγηση της σοβαρότητας των εγκλημάτων ή των πράξεων που διέπραξε ο ενδιαφερόμενος και της ατομικής του ευθύνης και έχοντας λάβει υπόψη το σύνολο των περιστάσεων των εν λόγω εγκλημάτων ή πράξεων και την κατάσταση του εν λόγω προσώπου, ότι ένας ή περισσότεροι από τους σχετικούς λόγους αποκλεισμού που προβλέπονται στην παράγραφο 2 ή 3 ισχύουν, τότε η αποφαινόμενη αρχή αποκλείει τον αιτούντα από το καθεστώς πρόσφυγα χωρίς να διενεργήσει αξιολόγηση αναλογικότητας σε συνάρτηση με τον φόβο δίωξης.*
5. *Στο πλαίσιο της αξιολόγησης που αναφέρεται στην παράγραφο 4, όταν διενεργεί εξέταση σχετικά με ανήλικο βάσει των παραγράφων 2 και 3, η αποφαινόμενη αρχή λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων, κατά πόσο μπορεί ο ανήλικος να θεωρηθεί υπεύθυνος βάσει ποινικού δικαίου σε περίπτωση που είχε διαπράξει το έγκλημα στο έδαφος του κράτους μέλους που εξετάζει την αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις για την ηλικία ποινικής ευθύνης.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV
ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΦΥΓΑ

Άρθρο 13

Χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα

Η αποφαινόμενη αρχή χορηγεί το καθεστώς πρόσφυγα σε υπηκόους τρίτων χωρών ή σε ανιθαγενείς που πληρούν τις οικείες προϋποθέσεις σύμφωνα με τα κεφάλαια II και III.

Άρθρο 14

Ανάκληση του ■ *καθεστώτος πρόσφυγα*

1. Η αποφαινόμενη αρχή *ανακαλεί* το καθεστώς πρόσφυγα ενός υπηκόου τρίτης χώρας ή ενός ανιθαγενούς, εάν:
 - α) ο εν λόγω υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής παύσει να είναι πρόσφυγας σύμφωνα με το άρθρο 11·
 - β) ο εν λόγω υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής θα έπρεπε να είχε αποκλεισθεί ή αποκλείεται από το καθεστώς πρόσφυγα σύμφωνα με το άρθρο 12·

- γ) η εκ μέρους του εν λόγω υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς διαστρέβλωση γεγονότων, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης πλαστών εγγράφων, ή παράλειψη γεγονότων υπήρξε αποφασιστική για τη χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα·
- δ) μπορεί για εύλογους λόγους να θεωρηθεί ότι ο εν λόγω υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής συνιστά κίνδυνο για την ασφάλεια του κράτους μέλους στο οποίο ευρίσκεται·
- ε) ο εν λόγω υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής έχει καταδικαστεί με τελεσίδικη απόφαση για ιδιαιτέρως σοβαρό έγκλημα και συνιστά κίνδυνο για την κοινωνία του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται.

I

2. Στις περιπτώσεις στις οποίες εφαρμόζεται η παράγραφος 1 στοιχεία δ) **και ε)**, η αποφαινόμενη αρχή μπορεί να αποφασίσει να μη χορηγήσει το καθεστώς **πρόσφυγα, όταν** δεν έχει ακόμη ληφθεί απόφαση **σχετικά με την αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας**.

3. Τα πρόσωπα στα οποία έχουν εφαρμογή τα στοιχεία δ) *και ε)* της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου ή η παράγραφος 2 του παρόντος άρθρου απολαύουν δικαιωμάτων που προβλέπονται ή είναι ανάλογα των προβλεπόμενων στα άρθρα 3, 4, 16, 22, 31, 32 και 33 της σύμβασης της Γενεύης, εφόσον είναι παρόντα στο κράτος μέλος.
4. **■** Η αποφαινόμενη αρχή που **■** χορήγησε το καθεστώς πρόσφυγα καταδεικνύει σε εξατομικευμένη βάση ότι ο *δικαιούχος του καθεστώτος πρόσφυγα* έχει παύσει να είναι *πρόσφυγας ή ότι το καθεστώς πρόσφυγα δεν έπρεπε να του είχε χορηγηθεί καθόλου ή ότι δεν πρέπει να συνεχίσει να είναι δικαιούχος καθεστώτος πρόσφυγα* για τους λόγους που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου. *Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ανάκλησης εφαρμόζεται το άρθρο 66 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/...⁺.*
-

⁺ ΕΕ: να προστεθεί στο κείμενο ο αριθμός του κανονισμού που περιέχεται στο έγγραφο PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΩΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 15
Σοβαρή βλάβη

Η σοβαρή βλάβη όπως αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 6 συνίσταται σε:

- α) θανατική ποινή ή εκτέλεση·
- β) βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία του αιτούντος στη χώρα καταγωγής του· ή
- γ) σοβαρή και προσωπική απειλή κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας αμάχου λόγω αδιάκριτης ασκήσεως βίας σε καταστάσεις διεθνούς ή εσωτερικής ένοπλης σύρραξης.

Άρθρο 16

Παύση

1. **Ο δικαιούχος καθεστώτος επικουρικής προστασίας** παύει να δικαιούται επικουρικής προστασίας, όταν οι περιστάσεις οι οποίες οδήγησαν στην αναγνώριση **του εν λόγω καθεστώτος έχουν εκλείψει ή έχουν μεταβληθεί σε τέτοιο βαθμό, ώστε να μην απαιτείται πλέον προστασία.**
2. **Προκειμένου να αξιολογήσει κατά πόσο οι περιστάσεις οι οποίες οδήγησαν στην αναγνώριση** καθεστώτος επικουρικής προστασίας έχουν εκλείψει ή έχουν μεταβληθεί σε τέτοιο βαθμό, ώστε να μην απαιτείται πλέον προστασία, η αποφαινόμενη αρχή:
 - α) **λαμβάνει υπόψη** τις ακριβείς και ενημερωμένες πληροφορίες που λαμβάνονται από **■** σχετικές και διαθέσιμες εθνικές, ενωσιακές και διεθνείς πηγές και, κατά περίπτωση, την κοινή ανάλυση σχετικά με **την κατάσταση που επικρατεί σε συγκεκριμένες χώρες καταγωγής και τα σημειώματα καθοδήγησης** που αναφέρονται στο **άρθρο 11** του **■** κανονισμού (ΕΕ) **2021/2303**.
 - β) **■** εξετάζει κατά πόσο η μεταβολή των συνθηκών είναι τόσο ουσιαστικής και μη προσωρινής φύσεως, ώστε ο **δικαιούχος καθεστώτος** επικουρικής προστασίας να μην αντιμετωπίζει πλέον πραγματικό κίνδυνο σοβαρής βλάβης.

3. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται σε δικαιούχο καθεστώτος επικουρικής προστασίας ο οποίος είναι σε θέση να επικαλεστεί επιτακτικούς λόγους που απορρέουν από προηγούμενη σοβαρή βλάβη για να αρνηθεί την προστασία που του παρέχει η χώρα ιθαγένειας ή, στην περίπτωση ανιθαγενούς, η χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του.

Άρθρο 17

Αποκλεισμός

1. Υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής δεν δικαιούται επικουρική προστασία, όταν υπάρχουν σοβαροί λόγοι για να θεωρείται ότι ο εν λόγω υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής:
- α) έχει διαπράξει έγκλημα κατά της ειρήνης, έγκλημα πολέμου ή έγκλημα κατά της ανθρωπότητας, όπως ορίζονται στις διεθνείς συμφωνίες που καταρτίστηκαν για την πρόβλεψη τέτοιων εγκλημάτων·
 - β) έχει διαπράξει σοβαρό έγκλημα *πριν την άφιξή του στην επικράτεια του κράτους μέλους ή έχει καταδικαστεί για σοβαρό έγκλημα μετά την άφιξή του*·

- γ) είναι ένοχος πράξεων που αντιβαίνουν προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών όπως ορίζονται στο προοίμιο και στα άρθρα 1 και 2 του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών·
- δ) συνιστά κίνδυνο για την κοινωνία ή για την **εθνική** ασφάλεια ■ .

■

2. ■ Η παράγραφος 1 έχει εφαρμογή στα πρόσωπα που είναι ηθικοί αυτουργοί ή συμμετέχουν άλλως στη διάπραξη των εγκλημάτων ή πράξεων που αναφέρονται στην εν λόγω παράγραφο.
3. **Υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής μπορεί να αποκλειστεί από το δικαίωμα επικουρικής προστασίας, σε περίπτωση που** ο εν λόγω υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής διέπραξε, πριν από την εισδοχή του στο οικείο κράτος μέλος, ένα ή περισσότερα εγκλήματα εκτός του πεδίου εφαρμογής **της παραγράφου 1** στοιχεία α), β) και γ) τα οποία θα επέσυραν την ποινή της φυλάκισης, εάν **είχαν** διαπραχθεί στο οικείο κράτος μέλος, και εάν ο εν λόγω υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής εγκατέλειψε τη χώρα καταγωγής του αποκλειστικά και μόνο για να αποφύγει κυρώσεις συνεπεία των εν λόγω εγκλημάτων.

4. *Μόλις η αποφαινόμενη αρχή διαπιστώσει, με βάση αξιολόγηση της σοβαρότητας των εγκλημάτων ή των πράξεων που διέπραξε ο ενδιαφερόμενος και της ατομικής του ευθύνης και έχοντας λάβει υπόψη το σύνολο των περιστάσεων των εν λόγω εγκλημάτων ή πράξεων και την κατάσταση του εν λόγω ατόμου, ότι ένας ή περισσότεροι από τους σχετικούς λόγους αποκλεισμού που αναφέρονται στην παράγραφο 1 ή 2 ισχύουν, τότε η αποφαινόμενη αρχή αποκλείει τον αιτούντα από το καθεστώς επικουρικής προστασίας χωρίς να διενεργήσει αξιολόγηση αναλογικότητας σε συνάρτηση με τον φόβο σοβαρής βλάβης.*
5. *Στο πλαίσιο της αξιολόγησης που αναφέρεται στην παράγραφο 4, όταν διενεργεί εξέταση σχετικά με ανήλικο βάσει της παραγράφου 1, η αποφαινόμενη αρχή λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων, κατά πόσο μπορεί ο ανήλικος να θεωρηθεί υπεύθυνος βάσει ποινικού δικαίου σε περίπτωση που είχε διαπράξει το έγκλημα στο έδαφος του κράτους μέλους που εξετάζει την αίτηση για διεθνή προστασία σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο για την ηλικία ποινικής ευθύνης ή, κατά περίπτωση, λαμβάνει υπόψη καταδίκη για σοβαρό έγκλημα μετά την άφιξή του.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI
ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 18

Χορήγηση του καθεστώτος επικουρικής προστασίας

Η αποφαινόμενη αρχή χορηγεί καθεστώς επικουρικής προστασίας σε υπηκόους τρίτων χωρών ή σε ανιθαγενείς που πληρούν τις οικείες προϋποθέσεις σύμφωνα με τα κεφάλαια II και V.

Άρθρο 19

Ανάκληση του ■ καθεστώτος επικουρικής προστασίας

1. Η αποφαινόμενη αρχή *ανακαλεί* το καθεστώς επικουρικής προστασίας ενός υπηκόου τρίτης χώρας ή ενός ανιθαγενούς, εάν:
 - α) ο εν λόγω υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής παύσει να δικαιούται επικουρική προστασία σύμφωνα με το άρθρο 16.

- β) αφού του αναγνωρισθεί το καθεστώς αυτό, ο εν λόγω υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής έπρεπε να είχε αποκλεισθεί ή αποκλείεται του δικαιώματος επικουρικής προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 17·
- γ) η εκ μέρους του εν λόγω υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς διαστρέβλωση ■ γεγονότων, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης πλαστών εγγράφων, *ή παράλειψη γεγονότων* υπήρξε αποφασιστική για τη χορήγηση του καθεστώτος επικουρικής προστασίας.

■

2. *Η αποφαινόμενη αρχή που ■ έχει αναγνωρίσει ■ το καθεστώς επικουρικής προστασίας καταδεικνύει σε εξατομικευμένη βάση ότι ο δικαιούχος του καθεστώτος επικουρικής προστασίας έχει παύσει να δικαιούται ■ επικουρική προστασία, ή ότι το καθεστώς επικουρικής προστασίας δεν θα έπρεπε να του είχε χορηγηθεί καθόλου, ή ότι δεν θα πρέπει να συνεχίσει να είναι δικαιούχος καθεστώτος επικουρικής προστασίας για τους λόγους που καθορίζονται στην παράγραφο 1 ■ του παρόντος άρθρου. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ανάκλησης εφαρμόζεται το άρθρο 66 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/...⁺.*

■

⁺ ΕΕ: να προστεθεί στο κείμενο ο αριθμός του κανονισμού που περιέχεται στο έγγραφο PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ
ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Τμήμα I
Κοινές διατάξεις

Άρθρο 20
Γενικοί κανόνες

1. **■** Με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που θεσπίζονται στη σύμβαση της Γενεύης, *οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας έχουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που θεσπίζονται στο παρόν κεφάλαιο.*

-
2. *Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας έχουν πρόσβαση στα δικαιώματα που παρέχονται σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο μόλις χορηγηθεί διεθνής προστασία και για όσο διάστημα διατηρείται το καθεστώς πρόσφυγα ή το καθεστώς επικουρικής προστασίας.*

3. *Εάν δεν χορηγηθεί άδεια διαμονής σε δικαιούχο διεθνούς προστασίας εντός 15 ημερών από τη χορήγηση διεθνούς προστασίας, το οικείο κράτος μέλος λαμβάνει προσωρινά μέτρα, όπως καταχώριση ή έκδοση εγγράφου, προκειμένου να διασφαλίσει ότι ο δικαιούχος έχει πραγματική πρόσβαση στα δικαιώματα που προβλέπονται στο παρόν κεφάλαιο, με εξαίρεση τα δικαιώματα που προβλέπονται στα άρθρα 25 και 27, έως ότου εκδοθεί άδεια διαμονής σύμφωνα με το άρθρο 24.*
4. Κατά την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου και *όταν διαπιστώνεται ότι ένα πρόσωπο έχει ειδικές ανάγκες* επειδή είναι, για παράδειγμα, *ανήλικος*, ασυνόδευτος *ανήλικος*, *πρόσωπο με αναπηρία*, ηλικιωμένος, *έγκυος*, άγαμος *γονέας* με ανήλικο *ή ενήλικο συντηρούμενο τέκνο*, *θύμα* εμπορίας ανθρώπων, *πρόσωπο με σοβαρή ασθένεια*, *πρόσωπο με ψυχική διαταραχή ή πρόσωπο που έχει υποστεί βασανιστήρια*, βιασμό ή άλλες σοβαρές μορφές ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας, *οι αρμόδιες αρχές λαμβάνουν υπόψη αυτές τις ειδικές ανάγκες.*

5. Κατά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου που αφορούν ανηλίκους, το μείζον συμφέρον του παιδιού αποτελεί πρωταρχικό μέλημα για τις *αρμόδιες* αρχές.

Άρθρο 21

Προστασία από την επαναπροώθηση

■ Η αρχή της μη επαναπροώθησης *γίνεται σεβαστή* σύμφωνα με το *ενωσιακό και διεθνές δίκαιο*.

■

Άρθρο 22
Ενημέρωση

Οι αρμόδιες αρχές παρέχουν στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το καθεστώς πρόσφυγα ή επικουρικής προστασίας, το συντομότερο δυνατόν μετά τη χορήγηση τέτοιας **προστασίας**. Οι πληροφορίες αυτές, *όπως προσδιορίζονται στο παράρτημα I*:

- α) παρέχονται σε γλώσσα την οποία ο δικαιούχος κατανοεί ή ευλόγως εικάζεται ότι κατανοεί· και
- β) κάνουν ρητή αναφορά στις συνέπειες της μη συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 27 σχετικά με τις μετακινήσεις εντός της Ένωσης.

I

Άρθρο 23

Διατήρηση της οικογενειακής ενότητας

1. Οι αρμόδιες αρχές του **κράτους μέλους που χορήγησε διεθνή προστασία σε δικαιούχο διεθνούς προστασίας** χορηγούν, σύμφωνα με τις εθνικές διαδικασίες, άδειες διαμονής στα μέλη της οικογένειας του εν λόγω δικαιούχου διεθνούς προστασίας που δεν πληρούν ατομικά τις προϋποθέσεις για **διεθνή προστασία και τα οποία υποβάλλουν αίτηση για άδεια διαμονής στο εν λόγω κράτος μέλος, όταν δεν εφαρμόζεται η παράγραφος 3 ή 5 του παρόντος άρθρου** και εφόσον αυτό είναι συμβατό με το προσωπικό νομικό καθεστώς του μέλους της οικογένειας.
2. Άδεια διαμονής που χορηγείται δυνάμει της παραγράφου 1 έχει **ίδια ημερομηνία λήξης με** την άδεια διαμονής που χορηγείται στον δικαιούχο διεθνούς προστασίας και είναι ανανεώσιμη **για όσο διάστημα ανανεώνεται η άδεια διαμονής που χορηγείται στον δικαιούχο διεθνούς προστασίας**. Η περίοδος ισχύος της άδειας διαμονής που χορηγείται στο μέλος της οικογένειας δεν ■ επεκτείνεται πέρα από την ημερομηνία λήξης της άδειας διαμονής που κατέχει ο δικαιούχος διεθνούς προστασίας.

3. Δεν χορηγείται άδεια διαμονής **βάσει του παρόντος κανονισμού** σε μέλος της οικογένειας που αποκλείεται ή θα αποκλειόταν από τη διεθνή προστασία κατ' εφαρμογή των κεφαλαίων III και V.
4. **Άδεια διαμονής δεν χορηγείται βάσει του παρόντος κανονισμού σε σύζυγο ή σε σύντροφο που διατηρεί σταθερή σχέση με το εν λόγω πρόσωπο σε ελεύθερη ένωση, όταν υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις ότι ο γάμος ή η συμβίωση συνήφθησαν με αποκλειστικό σκοπό να επιτραπεί στον ενδιαφερόμενο να εισέλθει ή να διαμείνει στο οικείο κράτος μέλος.**
5. Αν το υπαγορεύουν λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης **που έχουν σχέση με το ενδιαφερόμενο μέλος της οικογένειας**, δεν χορηγείται άδεια διαμονής **σε αυτό το** μέλος της οικογένειας και οι άδειες διαμονής που έχουν ήδη χορηγηθεί ανακαλούνται ή δεν ανανεώνονται.

6. Τα μέλη της οικογένειας στα οποία έχει χορηγηθεί άδεια διαμονής δυνάμει της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου δικαιούνται τα δικαιώματα που θεσπίζονται στα άρθρα 25 έως 32, 34 και 35.
7. Τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόσουν το παρόν άρθρο ■ και σε άλλους στενούς συγγενείς, *συμπεριλαμβανομένων αδερφών*, οι οποίοι συγκατοικούσαν με την οικογένεια ως μέλη της ■ πριν από την άφιξη του αιτούντος στο έδαφος του *κράτους* μέλους και *είναι* εξαρτημένοι από τον δικαιούχο διεθνούς προστασίας. *Τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν το παρόν άρθρο σε έγγαμο ανήλικο, υπό τον όρο ότι αυτό είναι προς το μείζον συμφέρον του εν λόγω ανηλίκου.*

Τμήμα II

Δικαιώματα και υποχρεώσεις σχετικά με τη διαμονή και την παραμονή

Άρθρο 24

Άδειες διαμονής

1. ***Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας δικαιούνται άδεια διαμονής για όσο διάστημα υπάγονται σε καθεστώς πρόσφυγα ή επικουρικής προστασίας.***
2. ***Η άδεια διαμονής εκδίδεται το συντομότερο δυνατόν μετά τη χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα ή του καθεστώτος επικουρικής προστασίας και το αργότερο εντός 90 ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης χορήγησης διεθνούς προστασίας, με χρήση του ενιαίου τύπου που προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1030/2002.***
3. ***Η άδεια διαμονής εκδίδεται δωρεάν ή με την καταβολή τέλους που δεν υπερβαίνει το τέλος που καταβάλλουν οι υπήκοοι του σχετικού κράτους μέλους για την έκδοση δελτίου ταυτότητας.***
4. ***Η άδεια διαμονής έχει αρχική περίοδο ισχύος τουλάχιστον τριών ετών για τους δικαιούχους του καθεστώτος πρόσφυγα και τουλάχιστον ενός έτους για τους δικαιούχους καθεστώτος επικουρικής προστασίας.***

Κατά τη λήξη τους, οι άδειες διαμονής ανανεώνονται τουλάχιστον για τρία έτη για τους δικαιούχους του καθεστώτος πρόσφυγα και τουλάχιστον για δύο έτη για τους δικαιούχους του καθεστώτος επικουρικής προστασίας.

Η ανανέωση των αδειών διαμονής διεκπεραιώνεται κατά τρόπο ώστε να είναι συνεχής η περίοδος της επιτρεπόμενης διαμονής, χωρίς διακοπή μεταξύ της ημερομηνίας λήξης ισχύος της άδειας και της ημερομηνίας ανανέωσης, υπό την προϋπόθεση ότι ο δικαιούχος διεθνούς προστασίας ενεργεί σύμφωνα με το σχετικό εθνικό δίκαιο που προβλέπει τις διοικητικές διατυπώσεις για την ανανέωση.

5. Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να ανακαλέσουν ή να αρνηθούν την ανανέωση άδειας διαμονής μόνο εάν έχουν *ανακαλέσει* το καθεστώς πρόσφυγα ■ σύμφωνα με το άρθρο 14 ή το καθεστώς επικουρικής προστασίας ■ σύμφωνα με το άρθρο 19 ■ .

■

Άρθρο 25

Ταξιδιωτικό έγγραφο

1. ***Εκτός εάν επιτακτικοί λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης που σχετίζονται με δικαιούχο καθεστώτος πρόσφυγα απαιτούν κάτι διαφορετικό***, οι αρμόδιες αρχές εκδίδουν ταξιδιωτικά έγγραφα με τη μορφή που ορίζεται στο παράρτημα της σύμβασης της Γενεύης και τα οποία συμμορφώνονται με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τα χαρακτηριστικά ασφαλείας και τα βιομετρικά στοιχεία που περιγράφονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2252/2004 στους δικαιούχους του καθεστώτος πρόσφυγα. Τα εν λόγω ταξιδιωτικά έγγραφα ισχύουν για διάστημα ***μεγαλύτερο του*** ενός έτους.
2. ***Εκτός εάν επιτακτικοί λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης που σχετίζονται με δικαιούχο επικουρικής προστασίας απαιτούν διαφορετικά***, οι αρμόδιες αρχές εκδίδουν ταξιδιωτικά έγγραφα τα οποία συμμορφώνονται με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τα χαρακτηριστικά ασφαλείας και τα βιομετρικά στοιχεία που περιγράφονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2252/2004 στους δικαιούχους καθεστώτος επικουρικής προστασίας οι οποίοι δεν είναι σε θέση να αποκτήσουν ***ή να ανανεώσουν*** εθνικό διαβατήριο. Τα εν λόγω ταξιδιωτικά έγγραφα ισχύουν για διάστημα ***μεγαλύτερο του*** ενός έτους.

3. *Κατά την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους δυνάμει των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου, οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών που δεν συμμετέχουν στο κερτημένο του Σένγκεν εκδίδουν ταξιδιωτικά έγγραφα με τη μορφή που καθορίζεται στο παράρτημα της σύμβασης της Γενεύης και τα οποία συμμορφώνονται με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τα χαρακτηριστικά ασφαλείας και τα βιομετρικά στοιχεία ισοδύναμες με εκείνες που περιγράφονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2252/2004 για τους δικαιούχους καθεστώτος πρόσφυγα, λαμβάνοντας υπόψη τις προδιαγραφές του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας, ιδίως εκείνες που ορίζονται στο έγγραφο 9303 για τα μηχανικώς αναγνώσιμα ταξιδιωτικά έγγραφα.*

Κατά την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους δυνάμει των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου, οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών που δεν συμμετέχουν στο κερτημένο του Σένγκεν εκδίδουν ταξιδιωτικά έγγραφα που συμμορφώνονται με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τα χαρακτηριστικά ασφαλείας και τα βιομετρικά στοιχεία ισοδύναμες με εκείνες που περιγράφονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2252/2004 για τους δικαιούχους καθεστώτος επικουρικής προστασίας οι οποίοι δεν είναι σε θέση να αποκτήσουν ή να ανανεώσουν εθνικό διαβατήριο, λαμβάνοντας υπόψη τις προδιαγραφές του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας, ιδίως εκείνες που ορίζονται στο έγγραφο 9303 για τα μηχανικώς αναγνώσιμα ταξιδιωτικά έγγραφα.

Άρθρο 26

Ελεύθερη κυκλοφορία εντός του κράτους μέλους

Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας απολαύουν ελεύθερη κυκλοφορία εντός του εδάφους του κράτους μέλους που τους χορήγησε διεθνή προστασία, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος επιλογής του τόπου διαμονής τους στο εν λόγω έδαφος, υπό όρους και περιορισμούς ίδιους με τους ισχύοντες για άλλους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν νομίμως στο έδαφος τους και οι οποίοι *βρίσκονται, γενικά, στις ίδιες συνθήκες.*

Άρθρο 27

Μετακίνηση στο εσωτερικό της Ένωσης

Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας δεν έχουν το δικαίωμα να διαμένουν σε κράτος μέλος άλλο από το κράτος μέλος που τους χορήγησε διεθνή προστασία. Η παρούσα διάταξη δεν θίγει το δικαίωμά τους:

- α)* να υποβάλλουν αίτηση και να γίνονται δεκτοί για διαμονή σε **άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους ή σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις ενωσιακού δικαίου ή διεθνών συμφωνιών**.
- β)* να κυκλοφορούν ελεύθερα σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 21 της σύμβασης εφαρμογής της συμφωνίας του Σένγκεν.

Τμήμα ΙΙΙ
Δικαιώματα σχετικά με την ένταξη

Άρθρο 28
Πρόσβαση στην απασχόληση

1. Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας δικαιούνται να ασκούν μισθωτή ή ανεξάρτητη επαγγελματική δραστηριότητα σύμφωνα με τους κανόνες που εφαρμόζονται γενικά στο οικείο επάγγελμα ή στη δημόσια διοίκηση, αμέσως μετά τη χορήγηση προστασίας.
2. Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας *απολαύουν* ίσης μεταχείρισης με τους υπηκόους του κράτους μέλους που τους χορήγησε *διεθνή προστασία* όσον αφορά:
 - α) *τους όρους απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένου του κατώτατου επιτρεπόμενου ορίου ηλικίας για εργασία, και* τις συνθήκες εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των όρων αμοιβής και απόλυσης, του ωραρίου εργασίας, των αδειών και αργιών και των απαιτήσεων όσον αφορά την υγεία και την ασφάλεια στον τόπο εργασίας·
 - β) την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και την εγγραφή και συμμετοχή σε οργάνωση εργαζομένων ή εργοδοτών ή σε οποιαδήποτε οργάνωση της οποίας τα μέλη ασκούν συγκεκριμένο επάγγελμα, συμπεριλαμβανομένων των *δικαιωμάτων και* των πλεονεκτημάτων που παρέχονται από αυτόν τον τύπο οργάνωσης·

- γ) εκπαιδευτικά προγράμματα για ενήλικες τα οποία σχετίζονται με την απασχόληση, επαγγελματική κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένων των μαθημάτων κατάρτισης για την αναβάθμιση δεξιοτήτων και πρακτική εξάσκηση σε χώρους εργασίας·
 - δ) τις *υπηρεσίες ενημέρωσης και παροχής συμβουλών* που παρέχονται από γραφεία εύρεσης εργασίας.
3. Οι αρμόδιες αρχές, οποτεδήποτε είναι αναγκαίο, διευκολύνουν την πλήρη πρόσβαση στις δραστηριότητες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 *στοιχεία γ) και δ)*.

Άρθρο 29

Πρόσβαση στην εκπαίδευση

1. Οι ανήλικοι στους οποίους χορηγείται διεθνής προστασία *απολαμβάνουν ίσης μεταχείρισης με τους υπηκόους του κράτους μέλους που τους χορήγησε διεθνή προστασία όσον αφορά την πρόσβαση στο εκπαιδευτικό σύστημα.*

Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας συνεχίζουν να απολαμβάνουν ίσης μεταχείρισης με τους υπηκόους του κράτους μέλους που τους χορήγησε διεθνή προστασία για την ολοκλήρωση της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ανεξάρτητα από το αν έχουν ενηλικιωθεί ή όχι.

2. Οι ενήλικες στους οποίους έχει χορηγηθεί διεθνής προστασία *απολαμβάνουν ίσης μεταχείρισης με τους υπηκόους του κράτους μέλους που τους χορήγησε διεθνή προστασία όσον αφορά* την πρόσβαση στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα, την επιμόρφωση ή την επανακατάρτιση **■** .

Με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να αρνούνται τη χορήγηση επιδοτήσεων και δανείων σε ενήλικες στους οποίους έχει χορηγηθεί διεθνής προστασία, εφόσον η δυνατότητα αυτή προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο.

Άρθρο 30

Πρόσβαση στις διαδικασίες για την αναγνώριση τίτλων και επικύρωση δεξιοτήτων

1. Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας απολαμβάνουν ίσης μεταχείρισης με τους υπηκόους του κράτους μέλους που τους χορήγησε διεθνή προστασία στο πλαίσιο των υφιστάμενων διαδικασιών αναγνώρισης αλλοδαπών πτυχίων, πιστοποιητικών και λοιπών αποδεικτικών επίσημων τίτλων.

2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 2 παράγραφος 2 και του άρθρου 3 παράγραφος 3 της οδηγίας 2005/36/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁰, οι αρμόδιες αρχές διευκολύνουν την πλήρη πρόσβαση στις διαδικασίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου για τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας που δεν μπορούν να παράσχουν αποδεικτικά στοιχεία των προσόντων τους.
3. Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας απολαύουν ίσης μεταχείρισης με τους υπηκόους του κράτους μέλους που τους χορήγησε διεθνή προστασία όσον αφορά την πρόσβαση σε κατάλληλα προγράμματα για την αξιολόγηση, την επικύρωση και την **αναγνώριση** των προηγούμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων τους και της πρότερης εμπειρίας τους.

²⁰ Οδηγία 2005/36/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων (ΕΕ L 255 της 30.9.2005, σ. 22).

Κοινωνική ασφάλιση και κοινωνική αρωγή

1. Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας απολαμβάνουν ίσης μεταχείρισης με τους υπηκόους του κράτους μέλους που τους χορήγησε διεθνή προστασία όσον αφορά **την κοινωνική ασφάλιση και** την κοινωνική αρωγή.

Η πρόσβαση σε ορισμένα είδη ευεργετημάτων κοινωνικής αρωγής τα οποία καθορίζονται στο εθνικό δίκαιο μπορεί να παρέχεται με την προϋπόθεση της πραγματικής συμμετοχής του δικαιούχου διεθνούς προστασίας σε μέτρα ένταξης, **οπουδήποτε η συμμετοχή σε τέτοια μέτρα έχει καταστεί υποχρεωτική, υπό την προϋπόθεση ότι είναι προσβάσιμα και δωρεάν.**

2. *Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, η παροχή ίσης μεταχείρισης όσον αφορά την κοινωνική αρωγή μπορεί να περιορίζεται για τους δικαιούχους του καθεστώτος επικουρικής προστασίας σε βασικά ευεργετήματα, όταν η δυνατότητα αυτή προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο.*

Τα βασικά ευεργετήματα περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα ακόλουθα:

- α) ελάχιστη στήριξη του εισοδήματος·*
- β) βοήθεια σε περίπτωση ασθένειας ή εγκυμοσύνης·*
- γ) βοήθεια προς τους γονείς, συμπεριλαμβανομένης της βοήθειας για τη φροντίδα των παιδιών· και*
- δ) τα στεγαστικά επιδόματα, εφόσον τα επιδόματα αυτά χορηγούνται στους υπηκόους του οικείου κράτους μέλους δυνάμει του εθνικού δικαίου.*

Άρθρο 32
Ιατρική περίθαλψη

1. Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας έχουν πρόσβαση σε ιατρική περίθαλψη υπό όρους ίδιους με τους ισχύοντες για τους υπηκόους του κράτους μέλους που τους χορήγησε **διεθνή προστασία**.
2. Στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας οι οποίοι έχουν ειδικές ανάγκες, π.χ. έγκυες γυναίκες, **άτομα με αναπηρία**, πρόσωπα που **έχουν υποστεί** βασανιστήρια, βιασμό ή άλλες σοβαρές μορφές ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας ή ανήλικοι που υπήρξαν θύματα οποιασδήποτε μορφής κακομεταχείρισης, αμέλειας, εκμετάλλευσης, βασανιστηρίων ή βάνανσης, απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης ή που έχουν υποφέρει από ένοπλες συγκρούσεις, παρέχεται επαρκής ιατρική περίθαλψη, συμπεριλαμβανομένης της θεραπείας για πνευματικές διαταραχές όπου απαιτείται, υπό όρους ίδιους με τους ισχύοντες για τους υπηκόους του κράτους μέλους που τους χορήγησε **διεθνή προστασία**.

Άρθρο 33
Ασυνόδευτοι ανήλικοι

1. Το συντομότερο δυνατόν μετά τη χορήγηση διεθνούς προστασίας σε ασυνόδευτο ανήλικο, οι αρμόδιες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα, *κατά το εθνικό δίκαιο, για να διορίσουν έναν ■ επίτροπο ■*.

Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να διατηρήσουν το ίδιο πρόσωπο που ορίστηκε εκπρόσωπος δυνάμει του άρθρου 23 παράγραφος 2 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/...⁺ ή δυνάμει του άρθρου 27 παράγραφος 1 στοιχείο β) της οδηγίας (ΕΕ) 2024/...⁺⁺ για να ενεργεί ως επίτροπος, χωρίς να χρειάζεται επίσημος διορισμός.

Εκπρόσωποι όπως αναφέρονται στο άρθρο 23 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/...⁺ ή στο άρθρο 27 παράγραφος 1 στοιχείο β) της οδηγίας (ΕΕ) 2024/...⁺⁺ παραμένουν υπεύθυνοι για ασυνόδευτους ανηλίκους μέχρι να διοριστεί επίτροπος.

⁺ ΕΕ: να προστεθεί στο κείμενο ο αριθμός του κανονισμού που περιέχεται στο έγγραφο PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

⁺⁺ ΕΕ: να προστεθεί στο κείμενο ο αριθμός της οδηγίας που περιέχεται στο έγγραφο PE-CONS 69/23 (2016/0222(COD)).

Οργανώσεις ή φυσικά πρόσωπα των οποίων τα συμφέροντα συγκρούονται ή θα μπορούσαν ενδεχομένως να συγκρούονται με εκείνα του ασυνόδευτου ανηλίκου δεν διορίζονται επίτροποι του εν λόγω ανηλίκου.

Σε περίπτωση που μια οργάνωση έχει διορισθεί επίτροπος, ορίζει το συντομότερο δυνατό ένα φυσικό πρόσωπο υπεύθυνο για την εκτέλεση των καθηκόντων του επιτρόπου που αφορούν τον ασυνόδευτο ανήλικο σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.

2. *Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, με σκοπό τη διασφάλιση του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού και της γενικής ευημερίας του ασυνόδευτου ανηλίκου, ο επίτροπος* ■ :

- α) διασφαλίζει ότι ο ασυνόδευτος ανήλικος έχει πρόσβαση σε όλα τα δικαιώματα που απορρέουν από τον παρόντα κανονισμό·*
- β) συνδράμει και, κατά περίπτωση, εκπροσωπεί τον ασυνόδευτο ανήλικο σε περίπτωση ανάκλησης του καθεστώτος πρόσφυγα ή του καθεστώτος επικουρικής προστασίας του ασυνόδευτου ανηλίκου· και*

- γ) κατά περίπτωση, βοηθά στην αναζήτηση της οικογένειας, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 7.

Οι επίτροποι:

- α) διαθέτουν την αναγκαία ειδίκευση και λαμβάνουν αρχική και διαρκή κατάλληλη κατάρτιση σχετικά με τα δικαιώματα και τις ανάγκες των ασυνόδευτων ανηλίκων, συμπεριλαμβανομένων όσων άπτονται εφαρμοστέων προτύπων προστασίας των παιδιών·
- β) δεσμεύονται από τους κανόνες εμπιστευτικότητας που προβλέπονται στο εθνικό δίκαιο σε σχέση με οποιεσδήποτε πληροφορίες αποκτούν κατά την εργασία τους·
- γ) δεν έχουν επαληθευμένο βεβαρημένο ποινικό μητρώο με καταδίκες για εγκλήματα και αδικήματα που σχετίζονται με παιδιά ή για εγκλήματα και αδικήματα που εγείρουν σοβαρές αμφιβολίες σχετικά με τις ικανότητές τους να αναλάβουν ρόλο ευθύνης όσον αφορά παιδιά.

3. Οι αρμόδιες αρχές διορίζουν κάθε επίτροπο για να εκπροσωπεί έναν αναλογικό και επαρκώς περιορισμένο αριθμό ασυνόδευτων ανηλίκων, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι επίτροποι είναι σε θέση να εκτελούν αποτελεσματικά τα καθήκοντά τους και ότι οι ασυνόδευτοι ανήλικοι έχουν αποτελεσματική πρόσβαση στα δικαιώματα και τα οφέλη τους.

4. Σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι υπάρχουν οντότητες, συμπεριλαμβανομένων των δικαστικών αρχών, ή πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για την εποπτεία και την παρακολούθηση των επιτρόπων σε συνεχή βάση, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι εκτελούν τα καθήκοντά τους με ικανοποιητικό τρόπο.

Οι οντότητες και τα πρόσωπα που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο επανεξετάζουν τις επιδόσεις των επιτρόπων, ιδίως όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι οι επίτροποι δεν εκτελούν τα καθήκοντά τους με ικανοποιητικό τρόπο. Οι εν λόγω οντότητες και πρόσωπα εξετάζουν, χωρίς καθυστέρηση, τυχόν καταγγελίες που υποβάλλονται από ασυνόδετους ανηλίκους κατά των επιτρόπων τους.

Εφόσον απαιτείται, οι αρμόδιες αρχές αντικαθιστούν ένα πρόσωπο που ενεργεί ως επίτροπος, ιδίως όταν θεωρούν ότι το εν λόγω πρόσωπο δεν έχει εκτελέσει επαρκώς τα καθήκοντά του.

Οι αρμόδιες αρχές εξηγούν στους ασυνόδετους ανηλίκους, με τρόπο κατάλληλο για την ηλικία τους και οπωσδήποτε αντιληπτό από τους ανηλίκους, το πώς μπορούν να υποβάλλουν καταγγελία εναντίον των επιτρόπων τους με εμπιστοσύνη και με ασφάλεια.

5. *Λαμβάνοντας υπόψη το μείζον συμφέρον του παιδιού, οι αρμόδιες αρχές τοποθετούν τους ασυνόδευτους ανηλίκους:*

- α) μαζί με *έναν* ενήλικο συγγενή·
- β) με ανάδοχο οικογένεια·
- γ) σε ειδικά κέντρα φιλοξενίας ανηλίκων· ή
- δ) σε άλλου είδους καταλύματα κατάλληλα για ανηλίκους.

Οι απόψεις των ασυνόδευτων ανηλίκων λαμβάνονται υπόψη, ανάλογα με την ηλικία τους και τον βαθμό ωριμότητάς τους.

6. Τα αδέλφια παραμένουν ενωμένα, στο μέτρο του δυνατού, λαμβανομένου υπόψη του μείζονος συμφέροντος των ενδιαφερόμενων ασυνόδευτων ανηλίκων και, ειδικότερα, της ηλικίας και του βαθμού ωριμότητάς τους. Οι μεταβολές κατοικίας των ασυνόδευτων ανηλίκων περιορίζονται στο ελάχιστο.
7. ***Εάν ο εντοπισμός μελών της οικογένειας*** ασυνόδευτου ανηλίκου ***άρχισε πριν*** χορηγηθεί ***στον εν λόγω ανήλικο*** διεθνής προστασία, συνεχίζεται μετά τη χορήγηση διεθνούς προστασίας. ***Εάν ο εντοπισμός των μελών της οικογένειας*** δεν έχει ήδη αρχίσει, αρχίζει ***■*** το συντομότερο δυνατό μετά τη χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα ή του καθεστώτος επικουρικής προστασίας, ***υπό τον όρο ότι αυτό*** είναι προς το μείζον συμφέρον του ανηλίκου.
- Σε περίπτωση που υπάρχει κίνδυνος να απειληθεί η ζωή ή η ακεραιότητα του ανηλίκου ή των στενών συγγενών του, ιδίως αν αυτοί διαμένουν στη χώρα καταγωγής, πρέπει να υπάρχει μέριμνα ώστε να διασφαλίζεται ότι η συλλογή, επεξεργασία και διαβίβαση των πληροφοριών που αφορούν τα εν λόγω πρόσωπα γίνεται εμπιστευτικά, ***ώστε να μην διακυβεύεται η ασφάλειά τους.***

Άρθρο 34

Πρόσβαση σε κατάλυμα

1. Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας έχουν πρόσβαση σε κατάλυμα υπό όρους **τουλάχιστον** ισοδύναμους με τους ισχύοντες για άλλους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν νομίμως στο **έδαφος** των **κρατών** μελών **που τους χορήγησαν διεθνή προστασία και** που βρίσκονται **γενικά στις ίδιες συνθήκες**.
2. Οι εθνικές **■** πρακτικές **για τη διασπορά** των δικαιούχων διεθνούς προστασίας **διασφαλίζουν την ίση μεταχείριση** των εν λόγω δικαιούχων διεθνούς προστασίας, **εκτός και αν δικαιολογείται αντικειμενικά διαφορετική μεταχείριση. Οι εν λόγω εθνικές πρακτικές** διασφαλίζουν ίσες ευκαιρίες όσον αφορά την πρόσβαση σε κατάλυμα.

Άρθρο 35

Πρόσβαση σε μέτρα ένταξης

1. Προκειμένου να *ενθαρρύνεται και* να διευκολύνεται η ένταξη **■** *στην κοινωνία του κράτους μέλους που τους χορήγησε διεθνή προστασία*, οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας έχουν πρόσβαση σε μέτρα ένταξης που παρέχονται *ή διευκολύνονται από το κράτος μέλος και τα οποία λαμβάνουν υπόψη τις συγκεκριμένες ανάγκες τους και θεωρούνται κατάλληλα από τις αρμόδιες αρχές*, ιδίως μαθήματα γλώσσας, αγωγή του πολίτη, προγράμματα ένταξης και επαγγελματική κατάρτιση **■** .
2. *Δικαιούχοι διεθνούς προστασίας συμμετέχουν σε μέτρα ένταξης οπουδήποτε η συμμετοχή καθίσταται υποχρεωτική στο κράτος μέλος που τους χορήγησε διεθνή προστασία. Τα εν λόγω μέτρα ένταξης είναι προσβάσιμα και δωρεάν.*

3. *Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου και με την επιφύλαξη του άρθρου 31 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο, τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν τέλος για ορισμένα υποχρεωτικά μέτρα ένταξης, όταν ο δικαιούχος διεθνούς προστασίας διαθέτει επαρκή μέσα και όταν τα εν λόγω τέλη δεν επιβαρύνουν υπέρμετρα τον δικαιούχο διεθνούς προστασίας.*
4. *Οι αρμόδιες αρχές δεν επιβάλλουν κυρώσεις εις βάρος δικαιούχων διεθνούς προστασίας, όταν αυτοί αδυνατούν να συμμετάσχουν σε μέτρα ένταξης λόγω συνθηκών πέραν του ελέγχου τους.*

Άρθρο 36

Επαναπατρισμός

***Μπορεί** να παρέχεται συνδρομή στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας οι οποίοι επιθυμούν να επαναπατρισθούν.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VIII ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Άρθρο 37 Συνεργασία

Κάθε κράτος μέλος ορίζει εθνικό σημείο επαφής για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού και ανακοινώνει τη διεύθυνσή του στην Επιτροπή. Η Επιτροπή ανακοινώνει την πληροφορία αυτή και στα υπόλοιπα κράτη μέλη.

Τα κράτη μέλη, σε συνεννόηση με την Επιτροπή, λαμβάνουν κάθε πρόσφορο μέτρο για την καθιέρωση άμεσης συνεργασίας και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων αρχών.

Άρθρο 38 Προσωπικό

Οι αρχές και άλλοι οργανισμοί που εφαρμόζουν τον παρόντα κανονισμό έχουν ήδη λάβει ή θα λάβουν την απαραίτητη κατάρτιση και δεσμεύονται από την αρχή της εμπιστευτικότητας **■** όσον αφορά κάθε *προσωπική* πληροφορία την οποία *αποκτούν* κατά την *εκτέλεση* των *καθηκόντων* τους, *όπως θεσπίζεται στο εθνικό δίκαιο*.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΧ
ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

I

Άρθρο 39

Παρακολούθηση και αξιολόγηση

Έως ... *[δύο έτη από την ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού]* και ανά πέντε έτη έκτοτε, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού και, όπου τυχόν απαιτείται, προτείνει τις απαραίτητες τροποποιήσεις.

Το αργότερο εννέα μήνες πριν από τη λήξη της σχετικής προθεσμίας όπως ορίζεται στο πρώτο εδάφιο, τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή όλες τις πληροφορίες που είναι κατάλληλες για την εκπόνηση της έκθεσης που αναφέρεται στο εν λόγω εδάφιο.

Άρθρο 40
Τροποποίηση της οδηγίας 2003/109/EK

Η οδηγία 2003/109/EK τροποποιείται ως εξής:

1) Στο άρθρο 4 παράγραφος 2, το τρίτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Όσον αφορά τα πρόσωπα στα οποία έχει χορηγηθεί διεθνής προστασία, το διάστημα μεταξύ της ημερομηνίας κατάθεσης της αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας βάσει της οποίας χορηγήθηκε διεθνής προστασία και της ημερομηνίας χορήγησης της άδειας διαμονής που αναφέρεται στο άρθρο 24 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/...^{,+} λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της περιόδου που αναφέρεται στην παράγραφο 1.*

^{*} *Κανονισμός (ΕΕ) 2024/... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της ..., σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας, για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/109/EK του Συμβουλίου και για την κατάργηση της οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L, ..., ELI: ...).».*

⁺ ΕΕ: να προστεθεί στο κείμενο ο αριθμός του κανονισμού που περιέχεται στο έγγραφο PE-CONS 70/23 (2016/0223(COD)).

2) Στο άρθρο 4 παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος:

«3α. Σε περίπτωση που ο δικαιούχος διεθνούς προστασίας εντοπίζεται σε άλλο κράτος μέλος από αυτό που του χορήγησε διεθνή προστασία, χωρίς να κατέχει δικαίωμα παραμονής ή διαμονής εκεί σύμφωνα με το σχετικό εθνικό, ενωσιακό *ή διεθνές* δίκαιο, η περίοδος νόμιμης παραμονής **στο κράτος μέλος που του χορήγησε διεθνή προστασία** πριν από την εν λόγω κατάσταση δεν λαμβάνεται υπόψη στον υπολογισμό της περιόδου που αναφέρεται στην παράγραφο 1. ▮

Κατά παρέκκλιση από το πρώτο εδάφιο, ιδίως όταν ο δικαιούχος διεθνούς προστασίας αποδεικνύει ότι ο λόγος για τη παραμονή ή διαμονή χωρίς το σχετικό δικαίωμα οφείλεται σε περιστάσεις πέρα από τον έλεγχό του, τα κράτη μέλη μπορούν, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιό τους, να προβλέπουν ότι ο υπολογισμός της περιόδου που αναφέρεται στην παράγραφο 1 δεν διακόπτεται.».

3) Στο άρθρο 26, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο ■ :

■

«Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που απαιτούνται για τη συμμόρφωση προς την ■ παρούσα οδηγία έως τις 23 Ιανουαρίου 2006 το αργότερο. **Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για να συμμορφωθούν προς το άρθρο 4 παράγραφος 2 τρίτο εδάφιο και το άρθρο 4 παράγραφος 3α το αργότερο έως ... [ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού]. Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω μέτρων.**».

Άρθρο 41

Κατάργηση

Η οδηγία 2011/95/ΕΕ καταργείται από την ... [ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού]. Οι παραπομπές στην καταργούμενη οδηγία νοούνται ως παραπομπές στον παρόντα κανονισμό και διαβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας στο παράρτημα II.

Στον βαθμό που η οδηγία 2004/83/ΕΚ του Συμβουλίου²¹ συνέχιζε να είναι δεσμευτική για τα κράτη μέλη που δεν δεσμεύονταν από την οδηγία 2011/95/ΕΕ, η οδηγία 2004/83/ΕΚ καταργείται από την ημερομηνία κατά την οποία τα εν λόγω κράτη μέλη δεσμεύονται από τον παρόντα κανονισμό. Οι παραπομπές στην καταργούμενη οδηγία νοούνται ως παραπομπές στον παρόντα κανονισμό.

²¹ Οδηγία 2004/83/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους (ΕΕ L 304 της 30.9.2004, σ. 12).

Άρθρο 42

Έναρξη ισχύος και εφαρμογή

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται από την ... [πρώτη ημέρα του εικοστού πέμπτου μήνα μετά την έναρξη ισχύος του].

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα στα κράτη μέλη σύμφωνα με τις Συνθήκες.

...

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Για το Συμβούλιο

Η Πρόεδρος

Ο/Η Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΑΡΕΧΟΝΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Το συντομότερο δυνατόν μετά τη χορήγηση διεθνούς προστασίας, παρέχονται τουλάχιστον οι ακόλουθες πληροφορίες στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που σχετίζονται με το καθεστώς πρόσφυγα ή το καθεστώς επικουρικής προστασίας τους. Όπου απαιτείται, οι πληροφορίες μπορούν να παρέχονται από διαφορετικές αρχές, παρόχους υπηρεσιών ή σχετικά σημεία επαφής.

I. Πληροφορίες για δικαιώματα και υποχρεώσεις σχετικά με τη διαμονή και την παραμονή:

α) Δικαίωμα σε άδεια διαμονής για τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας (άρθρο 24):

- *Τρόπος και τόπος υποβολής αίτησης για άδεια διαμονής και πληροφορίες σχετικά με την αρμόδια αρχή ή το σχετικό σημείο επαφής.*

β) Δικαίωμα σε άδεια διαμονής για τα μέλη της οικογένειας των δικαιούχων διεθνούς προστασίας (άρθρο 23):

- Τρόπος και τόπος υποβολής αίτησης για άδεια διαμονής και πληροφορίες σχετικά με την αρμόδια αρχή ή το σχετικό σημείο επαφής·*
- Πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα που δικαιούνται τα μέλη της οικογένειας στα οποία χορηγείται άδεια διαμονής·*

γ) Δικαίωμα διεκδίκησης ταξιδιωτικού εγγράφου (άρθρο 25):

- Τρόπος και τόπος υποβολής αίτησης για ταξιδιωτικό έγγραφο και πληροφορίες σχετικά με την αρμόδια αρχή ή το σχετικό σημείο επαφής·*

δ) Δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας στο εσωτερικό του κράτους μέλους και ενδεχόμενοι περιορισμοί στην εν λόγω κυκλοφορία (άρθρο 26):

- Κατά περίπτωση, απαίτηση να εγκατασταθούν ή να εγγραφούν σε συγκεκριμένο δήμο και πληροφορίες σχετικά με την αρμόδια αρχή ή το σχετικό σημείο επαφής·*

ε) *Δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας εντός της Ένωσης (άρθρο 27):*

- *Υποχρέωση διαμονής στο κράτος μέλος που χορήγησε διεθνή προστασία·*
- *Το δικαίωμα κυκλοφορίας στον χώρο Σένγκεν και οι όροι άσκησης του εν λόγω δικαιώματος, όπως ορίζονται στο άρθρο 21 της σύμβασης εφαρμογής της συμφωνίας του Σένγκεν, καθώς και το δικαίωμα αίτησης και εισδοχής για διαμονή σε άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους ή σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης ή διεθνών συμφωνιών·*
- *Πιθανές κυρώσεις όσον αφορά τον υπολογισμό των ετών σύμφωνα με την οδηγία 2003/109/ΕΚ και τη διαδικασία εκ νέου ανάληψης βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2024/...⁺, όταν ο δικαιούχος διεθνούς προστασίας δεν τηρεί τους σχετικούς κανόνες και υπερβαίνει την επιτρεπόμενη διάρκεια διαμονής χωρίς άδεια κατά παράβαση της σύμβασης εφαρμογής της συμφωνίας του Σένγκεν ή παραμένει ή διαμένει σε άλλο κράτος μέλος χωρίς άδεια.*

⁺ ΕΕ: να προστεθεί στο κείμενο ο αριθμός του κανονισμού που περιέχεται στο έγγραφο PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

II. Πληροφορίες για τα δικαιώματα σχετικά με την ένταξη:

α) Δικαίωμα πρόσβασης σε απασχόληση (άρθρο 28):

- Διοικητικές απαιτήσεις για την πρόσβαση σε απασχόληση ή σε ανεξάρτητες επαγγελματικές δραστηριότητες·
- Κατά περίπτωση, τους περιορισμούς που σχετίζονται με την απασχόληση στη δημόσια διοίκηση·
- Η αρμόδια υπηρεσία απασχόλησης ή το σημείο επαφής για συμπληρωματικές πληροφορίες·

β) Δικαίωμα πρόσβασης των ανηλίκων στην εκπαίδευση (άρθρο 29 παράγραφος 1)

- Ελάχιστη ηλικία υποχρεωτικής σχολικής φοίτησης·
- Κατά περίπτωση, διοικητικές απαιτήσεις για την πρόσβαση στο εκπαιδευτικό σύστημα·

γ) Δικαίωμα πρόσβασης ενηλίκων στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα (άρθρο 29 παράγραφος 2):

- Απαιτήσεις, συμπεριλαμβανομένων των διοικητικών απαιτήσεων, για την πρόσβαση στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα·

δ) *Δικαίωμα πρόσβασης σε διαδικασίες για την αναγνώριση των προσόντων και την επικύρωση των δεξιοτήτων (άρθρο 30):*

- *Οι αρμόδιες εθνικές αρχές ή τα σχετικά σημεία επαφής για την παροχή πληροφοριών σχετικά με νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα που μπορούν να ασκηθούν μόνο μετά την επίσημη αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων και τις διοικητικές διαδικασίες που πρέπει να διεκπεραιωθούν για την εν λόγω αναγνώριση·*

ε) *Πληροφορίες σχετικά με τα κατάλληλα προγράμματα για την αξιολόγηση, την επικύρωση και την αναγνώριση των προηγούμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων και της πρότερης εμπειρίας (άρθρο 30 παράγραφος 3):*

- *Κατά περίπτωση, πληροφορίες σχετικά με τα εν λόγω συστήματα και σχετικό σημείο επαφής για περαιτέρω πληροφορίες·*

στ) *Δικαίωμα ίσης μεταχείρισης με τους ημεδαπούς όσον αφορά την κοινωνική ασφάλιση (άρθρο 31)*

- *Σχετικό σημείο επαφής για περαιτέρω ενημέρωση·*

ζ) *Δικαίωμα κοινωνικής πρόνοιας (άρθρο 31):*

- *Κατά περίπτωση, τον κατάλογο των ευεργετημάτων που δεν παρέχονται στους δικαιούχους επικουρικής προστασίας·*
- *Σχετικό σημείο επαφής για περαιτέρω ενημέρωση·*

η) *Δικαίωμα υγειονομικής περίθαλψης υπό τους ίδιους όρους επιλεξιμότητας με τους ημεδαπούς (άρθρο 32):*

- *Γενικές πληροφορίες σχετικά με τους όρους πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη·*
- *Κατά περίπτωση, σημείο επαφής για υπηρεσίες διαθέσιμες σε θύματα κακοποίησης, εκμετάλλευσης, βασανιστηρίων ή σκληρής, απάνθρωπης και ταπεινωτικής μεταχείρισης·*

θ) *Δικαίωμα πρόσβασης σε καταλύματα υπό όρους ισοδύναμους με εκείνους που ισχύουν για άλλους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στο κράτος μέλος (άρθρο 34):*

- *Κατά περίπτωση, βασικές πληροφορίες σχετικά με τα διαθέσιμα συστήματα κοινωνικής στέγασης·*

- *Κατά περίπτωση, απαιτήσεις μόνιμης κατοικίας στο πλαίσιο πρακτικών διασποράς·*
- *Αρμόδια αρχή ή σχετικό σημείο επαφής για περαιτέρω ενημέρωση·*

ι) Δικαίωμα πρόσβασης σε μέτρα ένταξης που κρίνονται κατάλληλα, με την επιφύλαξη της υποχρεωτικής συμμετοχής κατά περίπτωση (άρθρο 35):

- *Κατά περίπτωση, πληροφορίες σχετικά με τα υποχρεωτικά μέτρα ένταξης·*
- *Σχετικό σημείο επαφής για περαιτέρω ενημέρωση.*

III. Πληροφορίες σχετικά με τα ειδικά δικαιώματα των ασυνόδευτων ανηλίκων (άρθρο 33):

- *Πληροφορίες σχετικά με το δικαίωμα σε επίτροπο και τα καθήκοντα του επιτρόπου·*
- *Τα στοιχεία για την υποβολή καταγγελίας κατά επιτρόπου.*

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Πίνακας αντιστοιχίας

Οδηγία 2011/95/ΕΕ	Παρών κανονισμός
Άρθρο 1	Άρθρο 1
Άρθρο 2 στοιχείο α)	Άρθρο 3 σημείο 3)
Άρθρο 2 στοιχείο β)	Άρθρο 3 σημείο 4)
Άρθρο 2 στοιχείο γ)	-
Άρθρο 2 στοιχείο δ)	Άρθρο 3 σημείο 5)
Άρθρο 2 στοιχείο ε)	Άρθρο 3 σημείο 1)
Άρθρο 2 στοιχείο στ)	Άρθρο 3 σημείο 6)

Άρθρο 2 στοιχείο ζ)	Άρθρο 3 σημείο 2)
Άρθρο 2 στοιχείο η)	Άρθρο 3 σημείο 7)
Άρθρο 2 στοιχείο θ)	Άρθρο 3 σημείο 8)
Άρθρο 2 στοιχείο ι) εισαγωγική φράση	Άρθρο 3 σημείο 9) εισαγωγική φράση
Άρθρο 2 στοιχείο ι) πρώτη περίπτωση	Άρθρο 3 σημείο 9) στοιχείο α)
Άρθρο 2 στοιχείο ι) δεύτερη περίπτωση	Άρθρο 3 σημείο 9) στοιχείο β)
Άρθρο 2 στοιχείο ι) τρίτη περίπτωση	Άρθρο 3 σημείο 9) στοιχείο γ)
Άρθρο 2 στοιχείο ια)	Άρθρο 3 σημείο 10)
Άρθρο 2 στοιχείο ιβ)	Άρθρο 3 σημείο 11)
Άρθρο 2 στοιχείο ιγ)	Άρθρο 3 σημείο 12)

Άρθρο 2 στοιχείο ιδ)	Άρθρο 3 σημείο 13)
-	Άρθρο 3 σημεία 14), 15), 16), 17) και 18)
Άρθρο 3	-
Άρθρο 4 παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 4 παράγραφοι 1 και 2
-	Άρθρο 4 παράγραφος 3
Άρθρο 4 παράγραφος 3 στοιχεία α) έως ε)	- ¹
Άρθρο 4 παράγραφοι 4 και 5	Άρθρο 4 παράγραφοι 4 και 5
Άρθρο 5	Άρθρο 5

¹ Βλ. άρθρο 33 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/... [ΕΕ: Να προστεθεί στο κείμενο ο αριθμός του κανονισμού που περιέχεται στο έγγραφο PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD))].

Άρθρο 6	Άρθρο 6
Άρθρο 7	Άρθρο 7
Άρθρο 8 παράγραφος 1	Άρθρο 8 παράγραφος 1
-	Άρθρο 8 παράγραφοι 2 και 3
Άρθρο 8 παράγραφος 2	Άρθρο 8 παράγραφος 4
-	Άρθρο 8 παράγραφοι 5 και 6
Άρθρο 9	Άρθρο 9
Άρθρο 10 παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 10 παράγραφοι 1 και 2
-	Άρθρο 10 παράγραφος 3
Άρθρο 11 παράγραφος 1	Άρθρο 11 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο

Άρθρο 11 παράγραφος 2	Άρθρο 11 παράγραφος 2 στοιχεία α) και β)
Άρθρο 11 παράγραφος 3	-
Άρθρο 12 παράγραφος 1	Άρθρο 12 παράγραφος 1
Άρθρο 12 παράγραφος 2 στοιχεία α), β) και γ)	Άρθρο 12 παράγραφος 2 στοιχεία α), β) και γ)
Άρθρο 12 παράγραφος 3	Άρθρο 12 παράγραφος 3
-	Άρθρο 12 παράγραφοι 4 και 5
Άρθρο 13	Άρθρο 13
Άρθρο 14 παράγραφος 1	Άρθρο 14 παράγραφος 1 στοιχείο α)

Άρθρο 14 παράγραφος 2	Άρθρο 14 παράγραφος 4
Άρθρο 14 παράγραφος 3 στοιχείο α)	Άρθρο 14 παράγραφος 1 στοιχείο β)
Άρθρο 14 παράγραφος 3 στοιχείο β)	Άρθρο 14 παράγραφος 1 στοιχείο γ)
Άρθρο 14 παράγραφος 4 στοιχείο α)	Άρθρο 14 παράγραφος 1 στοιχείο δ)
Άρθρο 14 παράγραφος 4 στοιχείο β)	Άρθρο 14 παράγραφος 1 στοιχείο ε)
Άρθρο 14 παράγραφος 5	Άρθρο 14 παράγραφος 2
Άρθρο 14 παράγραφος 6	Άρθρο 14 παράγραφος 3
-	Άρθρο 14 παράγραφος 4

Άρθρο 15	Άρθρο 15
Άρθρο 16 παράγραφος 1	Άρθρο 16 παράγραφος 1
Άρθρο 16 παράγραφος 2	Άρθρο 16 παράγραφος 2 στοιχεία α) και β)
Άρθρο 16 παράγραφος 3	Άρθρο 16 παράγραφος 3
Άρθρο 17 παράγραφος 1) στοιχεία α), β), γ) κ	Άρθρο 17 παράγραφος 1) στοιχεία α), β), γ) κ
Άρθρο 17 παράγραφος 2	Άρθρο 17 παράγραφος 2
Άρθρο 17 παράγραφος 3	Άρθρο 17 παράγραφος 3
	Άρθρο 17 παράγραφοι 4 και 5
Άρθρο 18	Άρθρο 18

Άρθρο 19 παράγραφος 1	Άρθρο 19 παράγραφος 1 στοιχείο α)
Άρθρο 19 παράγραφος 2	Άρθρο 19 παράγραφος 1 στοιχείο β)
Άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο α)	Άρθρο 19 παράγραφος 1 στοιχείο β)
Άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο β)	Άρθρο 19 παράγραφος 1 στοιχείο γ)
Άρθρο 19 παράγραφος 4	Άρθρο 19 παράγραφος 2
Άρθρο 21	Άρθρο 21
Άρθρο 20 παράγραφος 1	Άρθρο 20 παράγραφος 1
Άρθρο 22	Άρθρο 20 παράγραφος 2

Άρθρο 20 παράγραφος 3	Άρθρο 20 παράγραφος 4
Άρθρο 20 παράγραφος 4	Άρθρο 20 παράγραφος 4
Άρθρο 20 παράγραφος 5	Άρθρο 20 παράγραφος 5
Άρθρο 21 παράγραφος 1	Άρθρο 21
Άρθρο 21 παράγραφος 2	-
Άρθρο 21 παράγραφος 3	-
Άρθρο 22	Άρθρο 22
Άρθρο 23 παράγραφος 1	-

Άρθρο 23 παράγραφος 2	Άρθρο 23 παράγραφοι 1 και 4
-	Άρθρο 23 παράγραφος 2
Άρθρο 23 παράγραφος 3	Άρθρο 23 παράγραφος 3
Άρθρο 23 παράγραφος 4	Άρθρο 23 παράγραφος 5
Άρθρο 23 παράγραφος 5	Άρθρο 23 παράγραφος 7
Άρθρο 24 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο	Άρθρο 24 παράγραφος 2
Άρθρο 24 παράγραφος 2	Άρθρο 26 παράγραφος 4 δεύτερο εδάφιο
Άρθρο 25	Άρθρο 25

Άρθρο 26 παράγραφος 1	Άρθρο 28 παράγραφος 1
Άρθρο 26 παράγραφος 2	Άρθρο 28 παράγραφος 2 στοιχεία γ) και δ)
Άρθρο 26 παράγραφος 3	Άρθρο 28 παράγραφος 3
Άρθρο 26 παράγραφος 4	Άρθρο 31
Άρθρο 27	Άρθρο 29
Άρθρο 28 παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 30 παράγραφοι 1 και 2
-	Άρθρο 30 παράγραφος 3
Άρθρο 29 παράγραφος 1	Άρθρο 31 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο
-	Άρθρο 31 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο
Άρθρο 29 παράγραφος 2	Άρθρο 31 παράγραφος 2

Άρθρο 30	Άρθρο 32
Άρθρο 31 παράγραφος 1	Άρθρο 33 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο
-	Άρθρο 33 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο
Άρθρο 31 παράγραφοι 2, 3, 4, 5 και 6	Άρθρο 33 παράγραφοι 2, 3, 4, 5, 6 και 7
Άρθρο 32	Άρθρο 34
Άρθρο 33	Άρθρο 26
Άρθρο 34	Άρθρο 35 παράγραφος 1
-	Άρθρο 35 παράγραφος 2

Άρθρο 35	Άρθρο 36
Άρθρο 36	Άρθρο 37
Άρθρο 37	Άρθρο 38
Άρθρο 38	Άρθρο 39
Άρθρο 39	-
-	Άρθρο 40
Άρθρο 40	Άρθρο 41
Άρθρο 41	Άρθρο 42
Άρθρο 42	-
